

© Jussi Hellesten

ESPOO
ESBO

Osavuosisikatsaus 3/2018

Sisällysluettelo

1 KAUPUNGIN TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN	1
1.1 Talous	1
1.2 Toimintaympäristö	3
1.3 Henkilöstö	7
1.4 Verorahoitus	8
1.5 Rahoitus	9
1.6 Talousarviomuutokset	10
1.7 Espoo-tarinan vuoden 2018 tulostavoitteiden toteutuminen	11
1.8 Konserniraportti	11
2 VUODEN 2017 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN	12
2.1 Yleishallinto	12
2.1.1 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos	17
2.2 Sosiaali- ja terveystoimi	19
2.3 Sivistystoimi	22
2.4 Tekninen ja ympäristötoimi	26
2.4.1 Tilapalvelut-liikelaitos	31
3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	34
3.1 Suurpellon taseyksikkö	35
3.2 Tapiolan taseyksikkö	36
4 TILINPÄÄTÖKSEN MUKAISET LASKELMAT	38
5 LIITTEET	39
Liite 1 Talouden toteutuminen sitovuustasoinen (rahoitus ja investoinnit) ja talousarviomuutokset	
Liite 2 Espoo-tarinan 2017-2021 tulostavoitteiden toteutuminen	
Erillisenä liitteenä	
Konserniraportti tammi-syyskuu 2018	

1 KAUPUNGIN TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Vuonna 2018 laaditaan kolme osavuositarkastusta (osavuositarkastukset 1-3/2018), tammi-huhtikuun, tammi-heinäkuun ja tammi-lokakuun tilanteista sekä ennakkotilinpäätös. Vuoden kolmannessa osavuositarkastuksessa esitetään toiminnan ja talouden toteuma ja ennusteet valtuustoon nähden sitovilla tasoilla. Valtuustoon nähden sitovat erät on tummennettu taloustaulukoiden talousarviosarakkeessa. Poikkeama 2018 sarakkeen väri osoittaa ennustetaanko talousarvion toteutuvan (vihreä) tai tulotavoitteen alittuvan/ määrärahan ylittävän (punainen).

1.1 Talous

Tuloslaskelma								
ESPOON KAUPUNKI								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	98 358	87 529	89 567	2 038	67 509	62 647	71,6 %	-7,2 %
Maksutuotot, ulkoiset	130 286	123 449	111 474	-11 975	102 676	87 325	70,7 %	-15,0 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	19 616	17 795	19 805	2 010	16 104	18 335	103,0 %	13,9 %
Vuokratuotot, ulkoiset	33 831	35 184	37 888	2 703	31 302	35 837	101,9 %	14,5 %
Muut tuotot, ulkoiset	40 404	121 759	122 049	290	22 364	93 307	76,6 %	317,2 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	322 495	385 716	380 782	-4 933	239 954	297 451	77,1 %	24,0 %
Valmistus omaan käyttöön	14 398	7 653	12 924	5 271	11 953	8 454	110,5 %	-29,3 %
Henkilöstökulut	-619 230	-651 471	-650 676	795	-520 061	-532 131	81,7 %	2,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-769 017	-809 519	-823 481	-13 962	-623 775	-652 379	80,6 %	4,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-68 870	-62 452	-68 659	-6 207	-53 505	-53 992	86,5 %	0,9 %
Avustukset, ulkoiset	-124 040	-124 007	-123 983	24	-101 723	-102 062	82,3 %	0,3 %
Vuokrat, ulkoiset	-87 907	-101 039	-101 191	-152	-84 547	-83 261	82,4 %	-1,5 %
Muut kulut, ulkoiset	-10 712	-10 459	-9 051	1 408	-6 110	-5 346	51,1 %	-12,5 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-1 679 858	-1 758 947	-1 777 069	-18 121	-1 389 794	-1 429 229	81,3 %	2,8 %
Toimintatulot, sisäiset	378 854	376 248	376 933	684	312 109	308 985	82,1 %	-1,0 %
Toimintamenot, sisäiset	-378 854	-374 288	-376 566	-2 278	-312 109	-308 985	82,6 %	-1,0 %
Tulot yhteensä	715 747	769 617	770 639	1 022	564 016	614 889	79,9 %	9,0 %
Menot yhteensä	-2 058 712	-2 133 235	-2 153 634	-20 399	-1 701 903	-1 738 214	81,5 %	2,1 %
TOIMINTAKATE	-1 342 965	-1 363 618	-1 382 995	-19 377	-1 137 887	-1 123 324	82,4 %	-1,3 %
Verotulot	1 490 270	1 495 000	1 500 000	5 000	1 318 163	1 362 356	91,1 %	3,4 %
Valtionosuudet	36 400	35 303	42 075	6 772	29 453	35 063	99,3 %	19,0 %
KÄYTTÖKATE	183 705	166 685	159 080	-7 605	209 729	274 094	164,4 %	30,7 %
Korkotuotot, ulkoiset	15 042	15 017	15 017	0	7 497	7 709	51,3 %	2,8 %
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	40 713	20 192	30 620	10 428	26 549	27 826	137,8 %	4,8 %
Korkokulut, ulkoiset	-7 796	-11 603	-8 600	3 003	-6 202	-6 270	54,0 %	1,1 %
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-742	-4 000	-3 541	459	-326	-744	18,6 %	128,2 %
VUOSIKATE	230 923	186 291	192 576	6 285	237 247	302 615	162,4 %	27,6 %
Poistot käyttöön- ja muista pitkävaikut. menoista	-142 953	-151 502	-152 702	-1 200	-118 179	-127 430	84,1 %	7,8 %
Arvonlaskennalliset	-1 501		-852	-852	0	-676		
TILIKAUDEN TULOS	86 469	34 788	39 022	4 234	119 069	174 508	501,6 %	46,6 %

Toimintakatteen alijäämän ennustetaan toteutuvan lähes 20 milj. euroa talousarviota heikompana

Toimintatulojen ennustetaan alittavan talousarviossa oletetun noin 5 milj. eurolla. Maanluovutuksesta saatavien tulojen arvioidaan toteutuvan kaupunkitasolla 99 prosenttisesti mutta maankäytösopimustulojen tuloksessa sen sijaan jäädään talousarviosta yhteensä 14 milj. eurolla. Sopimustuloilla rahoitettavat investoinnit eivät ole toteutuneet suunnitellusti ja osittain sopimusosapuolen maksuvelvollisuuden perusteet eivät ole täyttyneet kalenterivuoden aikana. Tulomäärärahat ylittävät kuitenkin mm. rakennusvalvonnassa 1,7 milj. euroa, vuokratuloissa 2,7 milj. euroa sekä myynti- ja maksuloissa 4 milj. euroa.

Toimintamenojen (ilman valmistusta omaan käyttöön) ennustetaan ylittävän talousarvion määrärahat noin 12,8 milj. eurolla. Määrärahat ylittävät mm. HUS erikoissairaanhoidossa 7,9 milj. euroa, lastensuojelussa ja vammaispalveluissa 4,7 milj. euroa sekä Tilapalvelujen toimintamenoissa 5,8 milj. euroa, mm. kunnossapidon ja muun rakennuttamisen lisääntyneistä palvelujen ostoista sekä palvelutuotannon ostopalvelujen kas-

vusta johtuen. Toimintamenot (ilman valmistus omaan käyttöön) ovat kasvaneet 3 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden, henkilöstökulut ovat kasvaneet 2,3 prosenttia ja palveluostot reilu 4 prosenttia.

Tulojen alituksesta ja menojen ylityksistä johtuen nettomenojen eli toimintakatteen alijäämän arvioidaan toteutuvan lähes 20 milj. euroa talousarviota heikompana. Tulojen alituksista ja menojen ylityksistä on laadittu useita määrärahanmuutosesityksiä osavuositarkastuksen yhteydessä.

Verotulojen ennustetaan kasvavan vain 0,6 prosenttia vuoden 2017 kehityksestä johtuen

Kunnallisveroa on tilitetty Espoolle tammi-lokakuussa 1 141 milj. euroa, joka on 4,6 % ja 50 milj. euroa viime vuoden vastaavaa aikaa enemmän. Espoon kunnallisveron tuotto kehittyi heikosti vuonna 2018. Pääsyy löytyy verovuoden 2017 odotettua heikommasta verotulokertymästä ja sen aiheuttamista vuodelle 2018 kohdistuvista jako-osuus-oikaisuksista. Kunnallisveron tuoton lasku 2017 johtui pääosin kilpailukykysojimmuksesta (-1,4 %), mutta lisäksi valtion pääomatuloverot nousivat ripeästi (+17 %), mikä aiheuttaa isoja oikaisuja kunnallisveroon loppuvuonna 2018. Marraskuussa oikaistaan vuoden 2017 jako-osuus ja joulukuussa oikaistaan vielä vuoden 2018 jako-osuus. Lisäksi joulukuussa tilitetään ennätyskellisen suuret ennakonpalautukset. Kaikkien em. oikaisujen jälkeen arvio Espoon kunnallisveron tuotoksi on 1 258 milj. euroa (TA 1 244 milj. euroa). Yhteisövero on tilitetty tammi-lokakuussa 108,3 milj. euroa, joka on -6,3 vähemmän kuin viime vuonna. Espoon yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 123 milj. euroa, joka alittaa talousarviossa oletetun 9 milj. eurolla. Alitus johtuu ennakoverojen heikosta kertymästä sekä Espoon jako-osuuden laskusta. Kiinteistövero on tilitetty 112,3 milj. euroa. Verotuloja yhteensä arvioidaan kertyvän 1 500 milj. euroa. **Verotulojen kasvuksi vuoteen 2017 nähden arvioidaan vain 0,6 prosenttia.**

Espoon valtionosuuspäätöksen mukaan valtionosuuksia tilitetään yhteensä 42,1 milj. euroa vuonna 2018, joka ylittää talousarviossa oletetun 6,8 milj. eurolla.

Peruspalvelujen kehittämisrahasto puretaan vuoden 2018 aikana

Rahastojen kirjanpidollinen tulos syyskuun loppuun oli 26,0 milj. euroa, kun talousarvioon oli budjetoituna vuodelle 2018 16,4 milj. euroa. Kuluvan vuoden ennustetta rahastojen tuotoista on tältä osin nostettu 28,0 milj. euroon. Tuotot eivät ole vuoden aikana käytettävissä, vaan ne kertyvät rahastoon, josta ne ovat jatkossa valtuuston päätöksellä käytettävissä rahastojen sääntöjen mukaisesti. Peruspalvelujen kehittämisrahasto tullaan purkamaan vuoden 2018 aikana tyhjäksi, viimeinen salkunhoitosopimus on purettu syyskuun lopussa ja 13,4 milj. euroa on siirretty Espoon pääkassaan sääntöjen mukaisesti.

Korkomenojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3 milj. eurolla johtuen matalana pysyttelevästä korkotasosta sekä vuoden 2018 talousarviolainan nostojen siirtymisestä loppuvuodelle.

Nettomenojen lähes 20 milj. euron ylityksestä huolimatta vuosikatteen arvioidaan toteutuvan 192,5 milj. tasolla, hieman talousarviota parempana verorahoituksen ja rahoitustuottojen hieman talousarviossa oletettua paremmasta kasvusta johtuen. Lokakuun lopun tilanteessa tuloksen arvioidaan toteutuvan 40 milj. euron tasolla.

Kaupungin investointeihin on muutetussa talousarviossa varattu yhteensä 359 milj. euroa, josta on lokakuun loppuun mennessä toteutunut 207 milj. euroa. Kuluvan vuoden toteutumakertymän ja tiedossa olevien määrärahamuutosten sekä siirtymien perusteella arvioidaan investointien kokonaismääräksi noin 310 milj. euroa. Nettoinvestointien arvio on noin 266 milj. euroa.

Vuodelle 2018 oli talousarviossa budjetoitu 202,0 milj. euroa uutta lainannostovaltuutta. Talouden suotuisesta kehityksestä sekä ennakoitua suuremmista alkuvuoden verotilityksistä johtuen ta-lainojen nostoarviota vuodelle 2018 on laskettu 50,0 milj. euroon. Tilinpäätöksen 2017 644,5 milj. euron lainakanta on lyhentynyt alkuvuoden aikana n. 48,6 milj. euroa. Vuoden lopussa kaupungin lainakannan muutokseksi arvioidaan 54,4 milj. euroa ja uutta lainan nostotarvetta arvioidaan olevan 50,0 milj. euroa. Rahastojen purkuun on talousarviossa varattu 15 milj. euroa, purkuja on toteutettu 13,4 milj. eurolla. Kaupungin lainakanta lokakuun lopussa oli 637,4 milj. euroa.

1.2 Toimintaympäristö

Väestönmuutokset Espoossa tammi-syyskuussa 2018

Vuoden 2018 alussa Espoossa oli 279 044 asukasta. Väestömäärä kasvoi vuoden 2017 aikana 4 461 hengellä eli 1,6 prosenttia. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Espoossa oli syyskuun 2018 lopussa 282 293 asukasta, mikä tarkoittaa 3 249 asukkaan lisäystä vuoden alusta. Kuluvan vuoden tammi-syyskuussa Espoon väestömäärää kasvatti eniten ulkomailta saatu muuttovoitto. Ulkomailta saatiin 1 463 asukasta enemmän kuin mitä ulkomaille muutti, ja ulkomainen muuttovoitto oli 45 prosenttia koko kuluvan vuoden tähänastisesta väestönlisäyksestä. Seuraavaksi eniten väestöä kerrytti syntyneiden enemmisyys kuolleisiin nähden, 38 prosenttia kokonaisväestönlisäyksestä, yhteensä 1 230 asukasta. Vähiten väestöä lisäsi kotimainen muuttovoitto, 556 asukkaalla, mikä vastaa 17 prosenttia väestönlisäyksestä.

Väestönmuutosten vertailu tammi-syyskuu 2018 ja 2017

Vuoden alusta syyskuun loppuun saatu väestönlisäys on kuluvana vuonna jäänyt 303 asukasta pienemmäksi kuin vuoden 2017 saman ajanjakson väestönlisäys. Yksittäin tarkasteltuna erityisesti muista Suomen kunnista saatava muuttovoitto jäi selvästi vuodentakaista vähäisemmäksi, mihin vaikutti heikentynyt tulomuuttovirta Espooseen. Myös syntyneiden enemmisyys jäi hieman pienemmäksi kuin edellisvuonna samaan aikaan, koska kuolleiden määrä kasvoi hieman syntyneiden määrää enemmän. Sen sijaan ulkomainen muuttovoitto oli edellisvuoden tammi-syyskuuhun verrattuna suurempaa, koska maastamuutto väheni ja maahanmuutto kasvoi.

Espon väestönmuutokset osatekijöittäin tammi-syyskuussa 2018 ja 2017

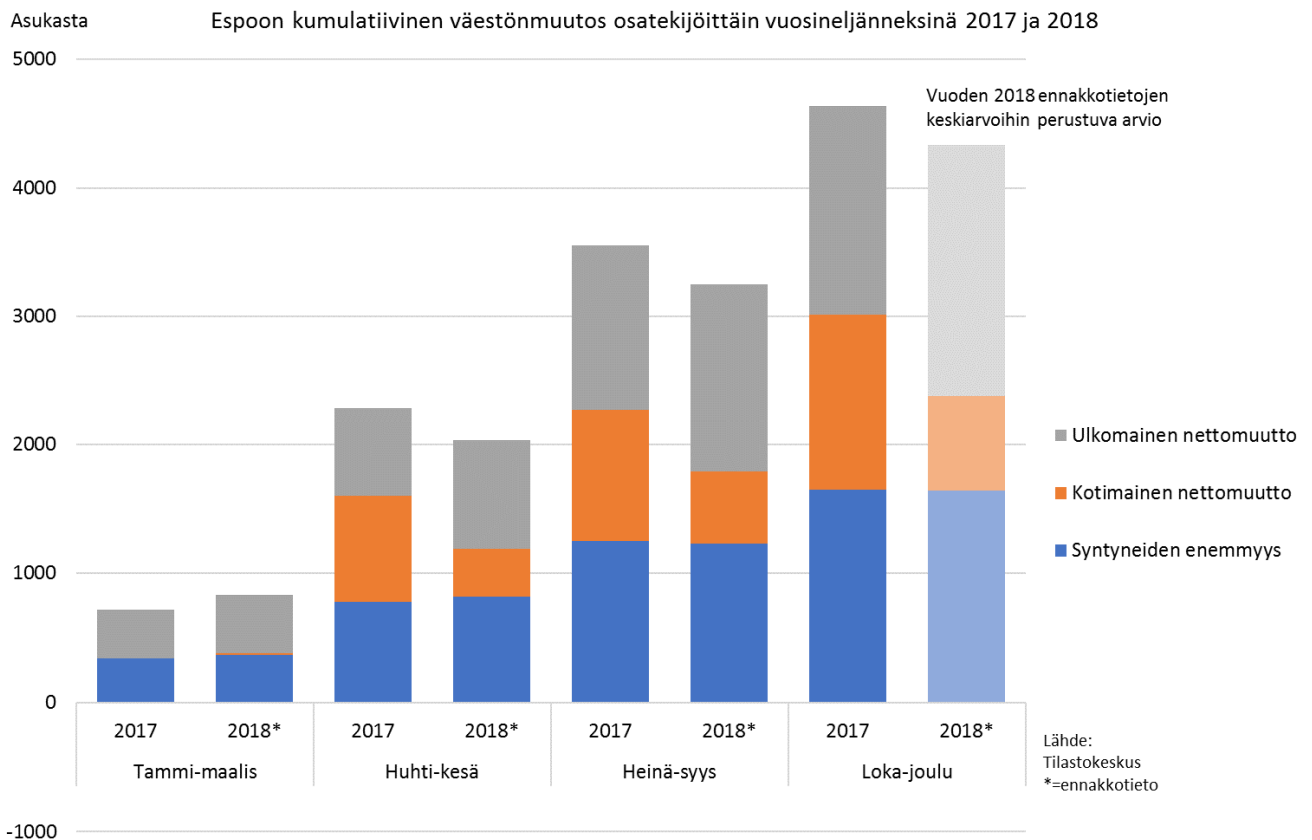
Tammi-syyskuu	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmisyys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto	Maastamuutto	Nettomuutto	Nettomuutto siirtolaisuus	Väestönlisäys	Ennakkoväkiluku
2017	2 301	1 051	1 250	13 890	12 867	1 023	2 691	1 412	1 279	3 552	278 135	
2018*	2 367	1 137	1 230	13 449	12 893	556	2 763	1 300	1 463	3 249	282 293	
Muutos	66	86	-20	-441	26	-467	72	-112	184	-303	4 158	

* Väestönmuutosten ennakkotieto

Lähde: Tilastokeskus

Kuluvan vuoden lopun ennakoitu väestönkasvu

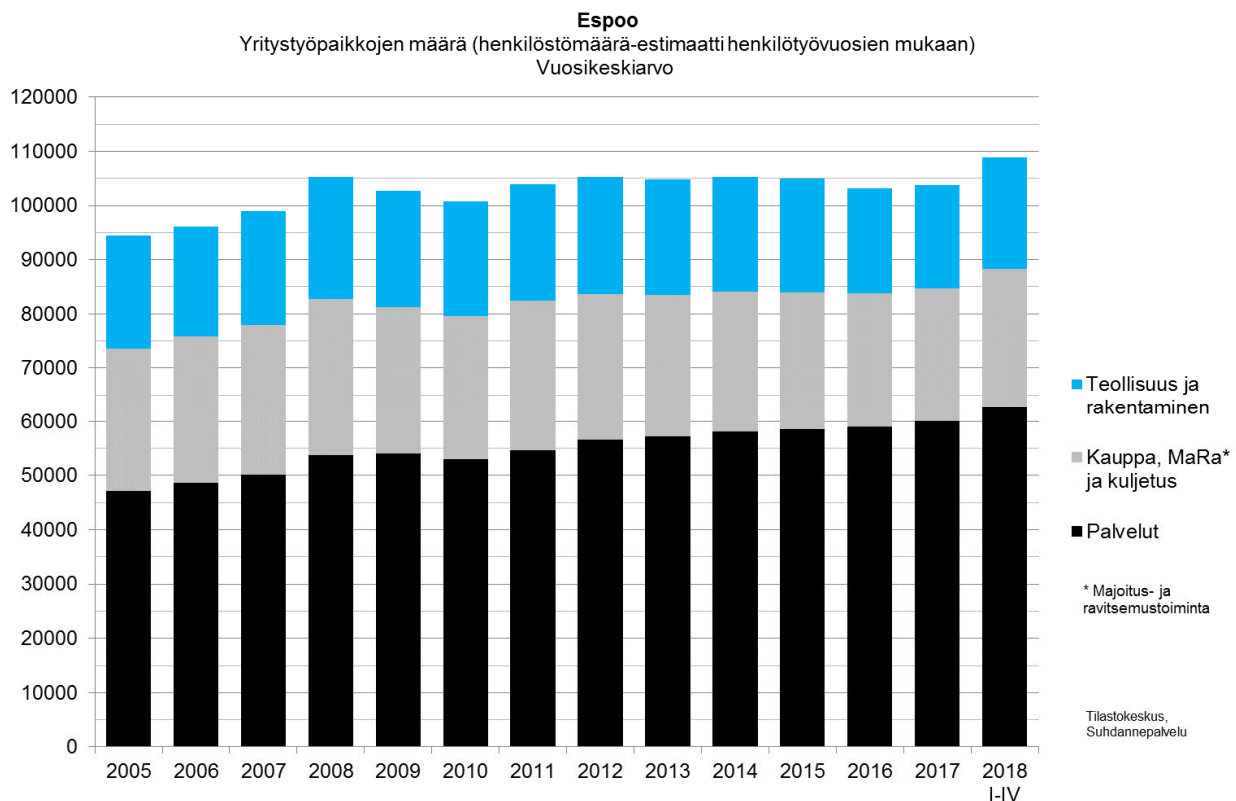
Jos väestönkasvu jatkuisi kuluvan vuoden loppuun alkuvuoden ennakkotietojen kaltaisena, olisi vuoden 2018 kokonaisväestönlisäys noin 4 300 asukasta ja vuodenvaihteen asukasluku hieman alle 283 400 asukasta. Tämä olisi yli 500 asukasta vähemmän kuin Espoon väestöennusteessa, jossa vuosikasvuksi on arvioitu hieman alle 4 900 asukasta. Syyskuun ennakkotietojen perusteella laskettuun arvioon liittyy kuitenkin monia epävarmuustekijöitä. Useimmiten väestönkasvu nousee vuoden loppupuoliskolla, näin voi käydä nykyin. Lopullinen väestönkasvu tiedetään kuitenkin vasta virallisen väestötiedon valmistuttua ensi vuoden puolella.

Yritystyöpaikat Espoossa sekä kehityskäytävillä

Tuorein virallinen työpaikkaluku on vuodelta 2016, jolloin Espoossa oli 117 000 työpaikkaa. Ajantasaisempia tietoja saadaan **yritystyöpaikkojen osalta** Tilastokeskuksen suhdannepalvelun estimaatteina. Henkilötyövuosien mukaan estimoituna Espoossa oli vuoden 2018 tammi-huhtikuussa noin 109 000 yritystyöpaikkaa, kun edeltävinä vuosina määrä on ollut 103 000 - 105 000. Yritystyöpaikoista yli puolet on palvelualoilla, joiden osuus onkin hienoisesti kasvanut kuluneen vuosikymmenen aikana. Palvelualojen kokonaisuuteen tässä tarkastelussa kuuluvat mm. informaatio ja viestintä, rahoitus- ja vakuutus toiminta, kiinteistöalan toiminta, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, koulutus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut. Kaupan, majoitus- ja ravitsemustoiminnan sekä kuljetusalan osuus yritystyöpaikoista on noin neljännes, ja teollisuuden sekä rakentamisen osuus vajaa viidennes.

Kaupunkiradan kehityskäytävällä oli kuluvan vuoden tammi-huhtikuussa estimaatin mukaan noin 36 000 yritystyöpaikkaa. Määrä on kääntynyt kasvuun pari vuotta kestäneen laskukauden jälkeen. **Länsimetron kehityskäytävällä** oli reilu 49 000 yritystyöpaikkaa, kun vuosina 2011-2017 määrä on ollut 47 000 - 48 000.

Työttömyys

Syyskuun 2018 lopulla työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta oli Espoossa 7,6 % eli 1,1 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta alhaisempi. Koko maan työttömyysaste oli 8,8 %.

Työttömiä työnhakijoita Espoossa oli yhteensä 10 858. Työttömien määrä Espoossa kääntyi laskuun vuoden 2016 lokakuussa ensimmäistä kertaa maaliskuun 2012 jälkeen, ja laskusuuntaus on jatkunut siitä lähtien. Kuluneen kehityksen valossa työttömien määrä vähenee tulevinakin kuukausina. Jos tämä trendi jatkuu, työttömiä olisi vuoden 2019 syyskuussa arviolta noin 9700.

Alle 25-vuotiaiden espoolaisten työttömyysaste oli syyskuussa 7,1 % eli suunnilleen puoli prosenttiyksikköä vuodentakaisesta alhaisempi. Kolme ja puoli vuotta jatkunut nuorisotyöttömyyden kasvu taittui vuoden 2016 kesäkuussa. Laskusuuntaus on jatkunut siitä lähtien. Syyskuussa 2018 Espoossa oli 982 alle 25-vuotiaasta työtöntä eli 9,2 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Mikäli viimeisen parin vuoden trendi jatkuu, syyskuussa 2019 olisi arviolta 800-850 alle 25-vuotiaita työtöntä.

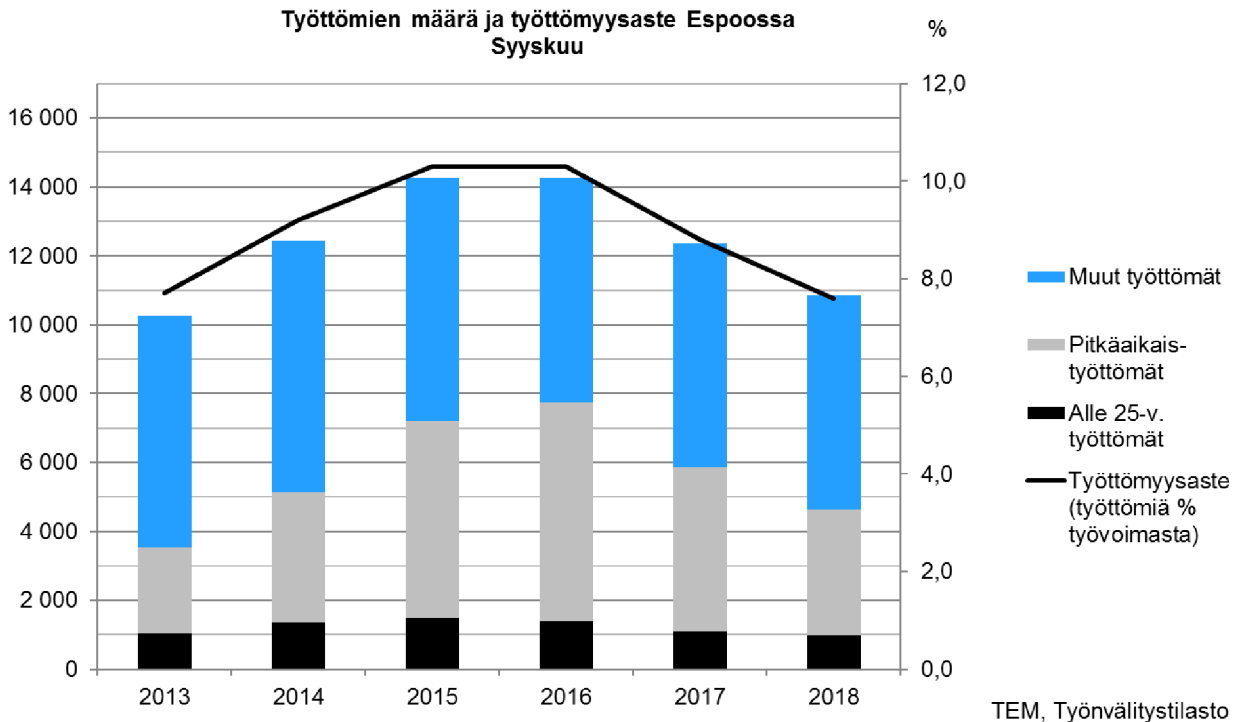
Pitkäaikaistyöttömien (yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden) määrän kasvu taittui vuoden 2016 lopulla, mistä lähtien tilastoitu pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut melko ripeästi. Syyskuussa 2019 pitkäaikaistyöttömiä oli 3655 eli 23,6 % vuodentakaisesta vähemmän. Osuus kaikista työttömistä oli 33,7%. Viime vuosien trendin perusteella arvio pitkäaikaistyöttömien määrästä vuoden 2019 syyskuussa on vajaa 3100. Hyvä työmarkkinatilanne heijastui positiivisesti muiden kohderyhmien työllisyyteen, mutta yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä pysyi ennallaan (1811 hlöä).

Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste oli Espoossa 17,2 % eli 3,8 prosenttiyksikköä vuodentakaisesta alhaisempi. Ulkomaan kansalaisia oli kuluvan vuoden syyskuussa työttömänä 2477, kun vuotta aiemmin määrä oli 2922. Vähennystä vuodentakaisesta määrästä oli 15 %. Ulkomaan kansalaisten työttömyys kääntyi Espoossa laskuun vuoden 2017 helmikuussa. Parin viimeisen vuoden aikana tapahtuneen trendin perusteella laskusuuntaus jatkuu lähikuukausien aikana siten, että syyskuussa 2019 ulkomaalaisia työttömiä olisi Espoossa vajaa 2300.

Essoossa merkittävänä ryhmänä ovat korkeasti koulutetut työttömät. Vähintään alimman korkeasteen tutkinnon suorittaneita on kolmannes kaikista Espoon työttömistä. Ammattiryhmistä työttömänä oli noin 3 600 johtajaa, erityisasiantuntijaa ja asiantuntijaa (noin kolmannes työttömistä).

Espon työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun lopulla 1948 avointa työpaikkaa, mikä oli 8% enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyysluvuissa on myös huomattavaa vuodensisäistä kausivaihtelua. Kesä- ja heinäkuussa työttömien määrä on joka vuosi korkeimmillaan. Tämä johtuu mm. siitä, että oppilaitoksista vapautuu lukukausien päätyttyä työvoimaa työmarkkinoille.

Rakennus- ja asuntotuotanto

Ennakkotiedon mukaan tammi-syyskuussa 2018 on rekisteröity valmistuneeksi talonrakentamisen uudistuotantoa yhteensä noin 235 000 k-m². Uusia asuntoja valmistui tammi-syyskuussa 2018 Espoon kaupungin asuntoyksikön mukaan 2577 eli suunnilleen sama määrä kuin vuotta aiemmin. Tammi-syyskuussa valmistui 368 valtion tukemaa vuokra-asuntoa sekä 136 asumisoikeusasuntoa.

Talonrakentamisen uudistuotantoa on tammi-syyskuulle rekisteröity alkaneeksi noin 300 000 k-m². Espoon kaupungin asuntoyksikön mukaan uusia asuntoja oli aloituksissa 3176 eli 400 asuntoa enemmän kuin vuodentakaisissa aloituksissa. Käynnistyneistä 327 (10 %) oli valtion tukemia vuokra-asuntoja ja 56 (2 %) asumisoikeusasuntoja. Espoon Asunnot Oy aloitti tammi-syyskuun aikana yhdessä hankkeessa yhteensä 70 asunnon rakentamisen.

Uusia rakennuslupia on rekisteröity vuoden 2018 tammi-syyskuussa myönnettyksi noin 530 000 k-m². Asuntoja myönnettyissä uusien kohteiden rakennusluvuissa oli Espoon kaupungin asuntoyksikön mukaan 3578, mikä on 600 asuntoa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Toteutuneet rakennustuotannon kerrosneliömetrivolyymit ovat todennäköisesti rekisteritietoja korkeampia, koska rekisteri päivittyy viiveellä. Siksi rekisteritiedot ovat ennakkotietoja. Asuntotuotannon osalta rekisteritiedot on täydennetty kaupungin Asuntoyksikön tiedoilla.

RAKENNUSTUOTANTO ESPOOSSA
Rakennustuotanto Espoossa, tammikuu-syyskuu
Ennakkotieto

Yksikkö	2018 Vuoden alusta	2017 Vuoden alusta	EROTUS 2018-2017 vuoden alusta	EROTUS 2018-2017 vuoden alusta %
VALMISTUNEET RAKENNUKSET				
-Kerrosala (k-m ²)	234 621	407 452	-172 831	-42
-Asuntojen lkm*	2 577	2 519	58	2
ALOITETUT RAKENNUKSET				
-Kerrosala (k-m ²)	347 973	349 443	-1 470	0
-Asuntojen lkm*	3 176	2 776	400	14
MYÖNNETYT RAKENNUKSLUVAT				
-Kerrosala (k-m ²)	525 759	432 986	92 773	21
-Asuntojen lkm*	3 578	4 178	-600	-14

Ei sisällä vanhojen rakennusten laajennuksia. Luvut perustuvat 1.10.2018 mennessä rakennusvalvonnan rekisteriin vietyyn aineistoon sekä asuntoyksikön tietoihin.
Lähde: Trimble Locus-kuntatietojärjestelmä, Espoon kaupungin asuntoyksikkö
Luvut ovat ennakkotietoja.

Työpaikkatiedot: Tilastokeskuksen työssäkäyntitilasto sekä suhdannepalvelu
Työttömyys: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto.
Rakennus- ja asuntotuotanto: Trimble Locus -rekisteri sekä Espoon kaupungin asuntoyksikkö.

1.3 Henkilöstö

Palvelussuhteiden määrä toimialoittain lokakuussa vuosina 2015 - 2018 sekä ajankohtien väliset muutokset							
Toimiala	31.10.15	Muutos 15-16	31.10.16	Muutos 16-17	31.10.17	Muutos 17-18	31.10.18
Yleishallinto	95	17	112	242	354	80	434
Sosiaali- ja terveystoimi	3 619	127	3 746	- 5	3 741	- 24	3 717
Sivistystoimi	7 479	170	7 649	146	7 795	237	8 032
Tekninen ja ympäristötoimi	630	817	1 447	- 59	1 388	- 14	1 374
Palveluliiketoimi / konserni- palvelut 1.1.2016 alkaen	2 304	- 1 336	968	- 204	764	- 2	762
Yhteensä	14 127	- 205	13 922	120	14 042	277	14 319

* Muutoksia 1.1.2018 alkaen: sosiaali- ja terveystoimesta siirtyi 107 työllisyyspalvelujen työntekijää (ml. 51 palkkatuella työllistettyä ja pajatyöntekijää) konserniesikuntaan. Muutoksia 1.6.2017 alkaen: konsernipalveluista (talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, asiakirjahallinto ja käännöspalvelut) siirtyi noin 240 työntekijää konserniesikuntaan. Myös toimialoilta siirtyi konserniesikuntaan muutamia ihmisiä samassa yhteydessä. Muutoksia 1.1.2016 alkaen: Espoo Cateringin henkilöstö (488 hlöä) siirtyi uuden yhtiön palvelukseen pois kaupungin palveluksesta. Palveluliiketoimen toimiala lakkasi olemasta ja osa sen toiminnoista siirtyi tekniseen ja ympäristötoimeen ja loput uuteen konsernipalvelut -yksikköön. Tietotuotannon henkilöstö (8 hlöä) siirtyi palveluliiketoimesta konserniesikuntaan. Henkilöstömäärissä ovat mukana yli 50 %:n työaikaan tekevät. Raportin sisältämistä palkkatiedoista on poistettu työllistettyjen palkka-
menojen vaikutus.

Kaupungin henkilöstömäärä 31.10.2018 oli yhteensä 14 319 henkilöä, mikä on 277 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vakinaisten määrä kasvoi vuoden aikana 211:lla ja määräaikaisten määrä 66 henkilöllä. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden pääsääntöisesti sivistystoimessa (+237). Teknisen ja ympäristötoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen henkilöstömäärä laski hieman vuodentakaisesta. Osa muutoksista, kuten yleishallinnon henkilöstömäärän kasvu, johtuu kaupungin toimintojen sisäisistä siirroista.

Henkilöstökustannukset kasvoivat tammi-lokakuussa 2018 edellisvuoden vastaavasta kertymästä + 2,3 prosenttia. Vuokratyövoimakustannukset kasvoivat + 6,4 prosenttia edellisvuoden vastaavan ajanjakson kertymästä. Yhteensä henkilöstö- ja vuokratyökustannukset kasvoivat tammi-lokakuussa + 2,5 prosenttia.

Kaupungin henkilötyövuosien (oman henkilöstön henkilötyövuodet, johon on lisätty vuokratyövoiman laskennalliset henkilötyövuodet) määrä oli tammi-syyskuun välisenä aikana 8 759, mikä on 141 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisvuoden vastaavana jaksona.

Terveysperusteisten poissaolojen määrä kasvoi tammi-syyskuun välisenä aikana verrattuna edellisvuoden vastaavan ajankohdan tilanteeseen. Keskimäärin poissaoloja oli työntekijää kohden 15,9 päivää, kun vuoden 2017 vastaavana ajankohdalla poissaolopäiviä oli keskimäärin 15,2 päivää.

1.4 Verorahoitus

Verorahoitus sisältää kunnan verotulot sekä käyttötalouden valtionosuudet. Verotuloja ja valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2018 kertyvän kaikkiaan noin 1,5 miljardia euroa

1000 EUR	Muutettu TA		Poikkeama	Toteuma	Toteuma	Toteuma-%
	2018	Ennuste 2018	2018	10/2017	10/2018	2018
Tulot	1 530 303	1 542 075	11 772	1 347 616	1 397 419	91,3%
Netto	1 530 303	1 542 075	11 772	1 347 616	1 397 419	91,3%

Kunnallisveroa on tilitetty Espoolle tammi-lokakuussa 1 141 milj. euroa, joka on 4,6 % ja 50 milj. euroa viime vuoden vastaavaa aikaa enemmän. Koko maan osalta kunnallisveron tilitys on kasvanut 3 prosenttia.

Valmistunut verovuosi 2017 aiheuttaa Espoon kunnallisveron tuoton heikon kehityksen vuonna 2018. Koko maan kunnallisveroennuste on pudonnut noin -560 miljoonaa euroa kevään ennusteista. Pääsyy löytyy verovuoden 2017 odotettua heikommasta verotulokertymästä ja sen aiheuttamista vuodelle 2018 kohdistuvista jako-osuusoikeuksista. Kunnallisveron tuoton lasku 2017 johtui pääosin kilpailukykysoituksesta (-1,4 %), mutta lisäksi valtion pääomatuloverot nousivat ripeästi (+17 %), mikä aiheuttaa isoja oikaisuja kunnallisveroon loppuvuonna 2018. Marraskuussa oikaistaan vuoden 2017 jako-osuus valtion ja kuntaryhmän osalta vastaamaan valmistunutta verotusta, kuntaryhmän osuus laskee 175 milj. eurolla. Joulukuussa oikaistaan vielä vuoden 2018 jako-osuus valmistuneen verotuksen mukaisesti, kuntaryhmän osuus laskee 240 milj. eurolla. Lisäksi joulukuussa tilitetään ennätyksellisen suuret ennakonpalautukset, jotka johtuvat pääasiassa Kikyn osalta väärin lasketuista ennakonpidätysprosentteista. Kaikkien em. oikaisujen jälkeen arvio Espoon kunnallisveron tuotoksi on 1 258 milj. euroa (TA 1 244 milj. euroa). Arvio ylittää talousarvion 14 milj. eurolla, mutta 1,7 prosentin kasvu edelliseen vuoteen on hyvin pieni korkeasuhdanteen mukaisen työllisyystilanteeseen nähden.

Yhteisöveroa on tilitetty tammi-lokakuussa 108,3 milj. euroa, joka on -6,3 % ja noin 7 milj. euroa vähemmän kuin viime vuonna. Koko maassa yhteisöveron tuotto on kasvanut 1,7 prosenttia. Espoon heikkoon kehitykseen vaikuttaa jako-osuuden lasku vuodesta 2017 sekä koko maan yhteisöverotulojen ennusteen laskeminen yli 100 milj. eurolla kuluvan vuoden ennakoverojen heikosta kehityksestä johtuen. Valtiovarainministeriön ja kuntaliiton marraskuun yhteisöveroennusteen mukaan Espoon yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 123 milj. euroa, joka alittaa talousarviossa oletetun 9 milj. eurolla.

Kiinteistöveroa on tilitetty 112,3 milj. euroa. Verohallinnon maksuunpanon mukaan kiinteistöveroa tulisi kertyä noin 118,5 milj. euroa eli talousarvion mukaisesti. Verotuloja yhteensä arvioidaan kertyvän 1 500 milj. euroa, joka vastaa talousarviossa oletettua. **Verotulojen yhteensä kasvuksi vuodesta 2017 arvioidaan vain 0,6 prosenttia.**

Espeen valtionosuuspäätöksen mukaan valtionosuuksia tilitetään yhteensä 42,1 milj. euroa vuonna 2018, joka ylittää talousarviossa oletetun 6,8 milj. eurolla. Valtionosuuden lisäys johtui vuoden 2015 kuntien ja kuntayhtymien Kuntataloustilaston kustannustiedoissa havaitun virheen korjauksesta. Virheen korjauksen myötä kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuteen oikeuttavat menot vuonna 2015 kasvoivat 429 milj. euroa. Koska kuntien vuoden 2015 todelliset kustannukset vaikuttavat vuoden 2018 valtionosuuteen kustannustenjaon tarkistuksen kautta, lisääntyi vuoden 2018 valtionosuus virheen korjauksen takia 109 miljoonalla eurolla. Tämän lisäyksen myötä valtionosuuspäätöksen mukaisten laskelmin mukaan Espoon verotulotasaus oli pienempi kuin ennakkolaskelmissa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen osuus oli parempi.

1.5 Rahoitus

Rahastot

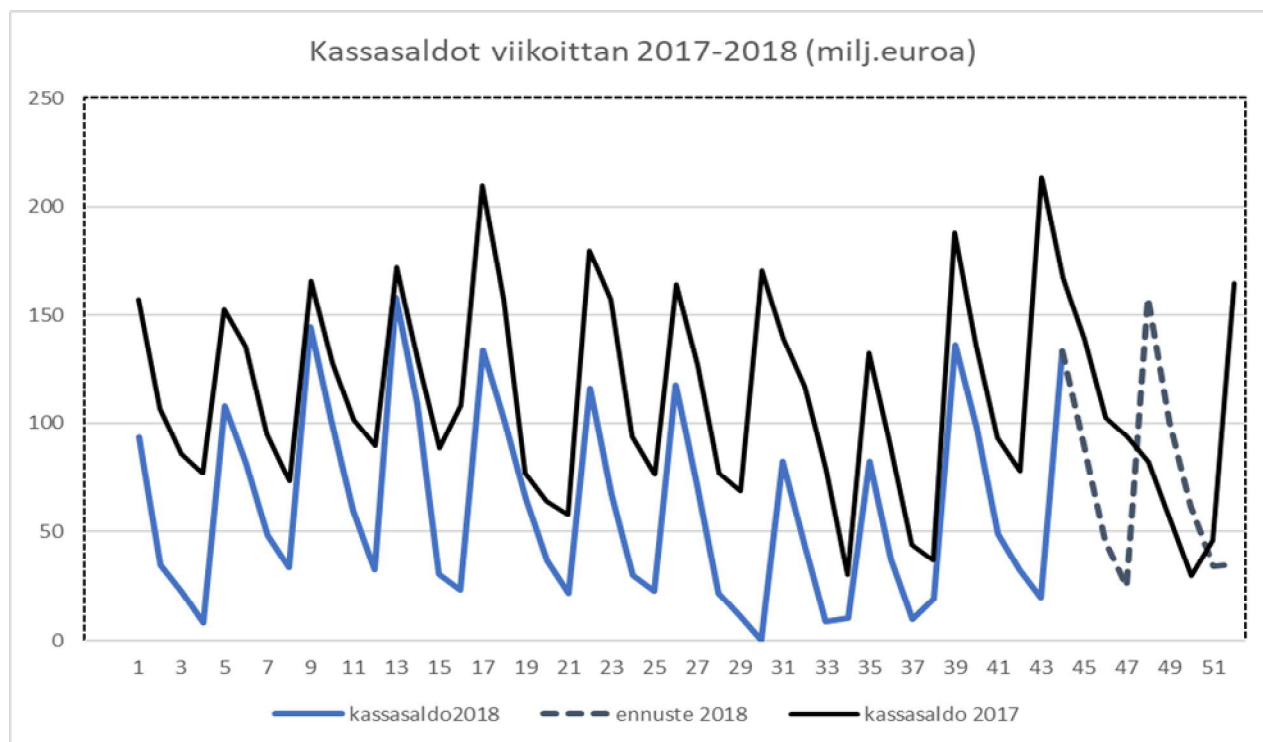
Vuoden alusta Espoon rahastojen markkina-arvo on noussut n. 9,2 milj. euroa. Suurin osa johtui riskitasoltaan muita rahastoja suuremmalla Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahastolla, jonka markkina-arvon muutos alkuvuoden aikana oli n. 1,5 %. Neljän muun rahaston tuotot vaihtelivat -0,7 %:n ja -0,1 %:n välillä. Rahastojen markkina-arvo vuoden lopussa oli 733,3 milj. euroa, joista Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston arvo oli 621,2 milj. euroa.

Rahastojen kirjanpidollinen tulos syyskuun loppuun oli 26,0 milj. euroa, kun talousarvioon oli budjetoituna vuodelle 2018 16,4 milj. euroa. Kuluvan vuoden ennustetta rahastojen tuotoista on tältä osin nostettu 28,0 milj. euroon. Erityiskatteisten rahastojen tuottojenvaihtelu voi olla erityisen suurta, joten ne arvioidaan talousarvioon varovasti. Tuotot eivät ole vuoden aikana käytettävissä, vaan ne kertyvät rahastoon. Sieltä ne ovat jatkossa valtuuston päätöksellä käytettävissä rahastojen sääntöjen mukaisesti. Kaupungin sijoitukset tulee arvostaa hankintahintaan ja tästä johtuen sijoitusten arvonnousuja ei kirjata kirjanpitoon ennen niiden realisoitumista.

Peruspalvelujen kehittämisrahasto tullaan purkamaan vuoden 2018 aikana tyhjäksi. Rahaston viimeinen täyden valtakirjan salkunhoitosopimus on purettu syyskuun lopussa ja 13,4 milj. euroa on siirretty Espoon pääkassaan sääntöjen mukaisesti. Rahastoa on käytetty perustamisestaan lähtien n. 238,2 milj. euroa peruspalvelujen kehittämiseen kassa- ja markkinatilanteen mukaan. Rahaston alkupääoma vuonna 2002 oli 178,5 milj. euroa ja se on tuottanut perustamisesta lähtien n. 109,80 % eli 4,21 %.

Kassa ja talousarviolainat

Vuodelle 2018 oli talousarviossa budjetoitu 202,0 milj. euroa uutta lainannostovaltuutta. Talouden suotuisesta kehityksestä sekä ennakoitua suuremmista verotuloista johtuen ta-lainojen nostoarviota vuodelle 2018 on laskettu 50,0 milj. euroon. Olemassa olevaa 637,4 milj. euron lainakanta on lyhentynyt alkuvuoden aikana n. 48,6 milj. euroa ja jakson aikana maksetut korot olivat n. 6,3 milj. euroa. Lainojen keskiporkko (viimeiset 12 kk) korkosuojaukset huomioiden oli 1,25 % ja korkositoumus keskimäärin 5,98 vuotta. Kuntarahoituksen osuus lainakannasta on 74,0 %.

Alkuvuoden 2018 aikana ei ole ollut tarvetta nostaa kuntatodistuksia tai talousarviolainaa. Elo- ja syyskuussa on katettu kassavajettu kuntatodistuksella. Elokuussa kuudenpäivän aikana neljälätoista miljoonalla eurolla ja syyskuussa kahdellakymmenellä miljoonalla eurolla neljätoistapäivän ajan. Verotilityslain muutos tulee voimaan marraskuun tilityksen yhteydessä ja tämä muuttaa tilitysrhythmiä. Marraskuussa maksettavaan tilitykseen ei tehdä vähennyksiä, joka vaikuttaa kassasaldoon positiivisesti. Joulukuun tilitykseen tulevat vähennykset, jolloin tilitettävä osuus on pienempi kuin edellisinä vuosina.

1.6 Talousarviomuutokset

Talousarvioon on tehty vuoden aikana muutoksia. Osa muutoksista on kaupungin sisäisiä määrärahojen siirtoja, jotka eivät vaikuta maksuvalmiuteen. Näiden lisäksi on tehty muutoksia käyttötalouden ja investointien tuloihin ja menoihin. Talousarviomuutokset ovat liitteessä 1.

Vuoden aikana yleishallinnosta on siirretty toimialoille mm. maahanmuuttajien rekrytointimalliin, kesätyöpaikoihin, opiskelijoiden ohjaamisen kannustimiin ja oppisopimustyöllistämiseen sekä DuuniPolku-hankkeelle yhteensä 0,9 milj. euroa.

Kaupunginhallitus lisäsi joukkoliikenteen tehtäväalueelle 250 000 euroa tuloihin ja menoihin. Lisäraha mahdollistaa kaupunkipyöräasemien laajentamisen Leppävaaran alueelle.

Maa- ja vesialueista siirrettiin 0,9 milj. euroa osakkeisiin ja osuuksiin Kiinteistö Oy Soukan Puotitalon ostoa varten.

Maanhankintaan lisättiin 4 milj. euroa, joita tarvittiin vuoden aikana vahvistettujen ja vielä vahvistuvien asemakaavojen toteuttamiseen.

Kaupunginvaltuusto lisäsi Tilapalvelujen uudisrakentamiseen 1 milj. euroa Matinkylän lukion ja Aarnivalkean koulun suunnitteluun.

Osavuositarkastuksen yhteydessä esitetään tehtäväksi määrärahamuutoksia erillisessä pykälässä.

1.7 Espoo-tarinan vuoden 2018 tulostavoitteiden toteutuminen

Espoo-tarina on Espoon strategia vuosille 2017-2021 ja sitä toteutetaan yksiköiden omilla tarinoilla, toimiala- ja tulosyksikkötasoisilla tuloskorteilla ja poikkeihallinnollisilla kehitysohjelmilla. Espoo-tarinassa on neljä osa- aluetta: Sivistys ja hyvinvointi, Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys, Ympäristö, rakentaminen ja liikenne sekä Talous, henkilöstö ja johtaminen. Espoo-tarina ohjaa tulostavoitteiden asettamista ja tulostavoitteet hyväksytään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Vuodelle 2018 on asetettu yhteensä 39 tulostavoitetta. Tulostavoitteiden lisäksi toimialat ovat asettaneet tavoitteita, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia, mutta niiden toteutumisen eteneminen raportoidaan lauta- ja johtokunnille. Osassa tulostavoitteita toteutumisen arviointikriteerit on määritelty siten, että tavoitteen toteutumistieto on arvioitavissa vasta myöhemmin seurantavuoden aikana tai tilinpäätöksen yhteydessä.

Suurin osa kuluvan vuoden tulostavoitteista, yhteensä 15 kappaletta, on Sivistys ja hyvinvointi -osa-alueella. Talous, henkilöstö ja johtaminen -osa-alueella on kolmetoista tulostavoitetta, Ympäristö, rakentaminen ja liikenne osa-alueella on kahdeksan tulostavoitetta ja Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys osa-alueella kolme tulostavoitetta.

Tulostavoitteista 22 arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Viidentoista tulostavoitteen ei arvioida toteutuvan. Nämä kohdistuvat suurimmaksi osaksi Sivistys ja hyvinvointi -osa-alueeseen sekä Talous, henkilöstö ja johtaminen -osa-alueeseen. Kahden tulostavoitteen toteutuminen voidaan arvioida vasta tilikauden päätyttyä.

Valtuuston hyväksyttäväksi tuodaan tulostavoitteiden toteutumisten poikkeamat.

Tulostavoitteiden tarkempi toteutuminen on esitetty erillisenä liitteenä.

1.8 Konserniraportti

Konserniraportti Espoon merkittävimmistä tytäryhtiöistä tammi-syyskuu 2018 käsitellään kaupunginhallituksen konsernijaostossa 12.11.2018 ja on osavuositarkastuksen erillisenä liitteenä.

2 VUODEN 2018 TOIMINNAN JA TALouden TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

Tuloslaskelma								
KÄYTTÖTALOUSOSA								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	73 658	62 581	64 674	2 092	47 151	40 961	65,5 %	-13,1 %
Maksutuotot, ulkoiset	116 715	112 192	105 604	-6 588	92 767	82 499	73,5 %	-11,1 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	16 003	14 749	16 273	1 525	14 171	16 266	110,3 %	14,8 %
Vuokratuotot, ulkoiset	22 320	22 120	24 728	2 607	21 210	24 114	109,0 %	13,7 %
Muut tuotot, ulkoiset	26 998	81 703	81 202	-501	9 403	63 059	77,2 %	570,6 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	255 694	293 345	292 481	-864	184 702	226 899	77,3 %	22,8 %
Valmistus omaan käyttöön	14 115	7 575	12 846	5 271	11 953	8 430	111,3 %	-29,5 %
Henkilöstökulut	-567 248	-599 903	-598 543	1 360	-476 281	-488 539	81,4 %	2,6 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-735 334	-776 959	-784 677	-7 718	-596 035	-620 667	79,9 %	4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-46 843	-40 008	-45 950	-5 942	-35 451	-36 438	91,1 %	2,8 %
Avustukset, ulkoiset	-123 981	-124 007	-123 983	24	-101 723	-102 062	82,3 %	0,3 %
Vuokrat, ulkoiset	-23 360	-34 982	-34 314	667	-18 451	-26 835	76,7 %	45,4 %
Muut kulut, ulkoiset	-10 011	-8 179	-8 161	19	-5 689	-5 142	62,9 %	-9,6 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-1 506 861	-1 584 037	-1 595 656	-11 619	-1 233 701	-1 279 741	80,8 %	3,7 %
Toimintatulot, sisäiset	132 982	128 977	127 888	-1 089	108 383	103 896	80,6 %	-4,1 %
Toimintamenot, sisäiset	-354 664	-352 672	-355 255	-2 583	-292 669	-291 056	82,5 %	-0,6 %
Tulot yhteensä	402 791	429 898	433 216	3 318	305 038	339 224	78,9 %	11,2 %
Menot yhteensä	-1 861 525	-1 936 709	-1 950 912	-14 202	-1 526 370	-1 570 797	81,1 %	2,9 %
TOIMINTAKATE	-1 458 734	-1 506 812	-1 517 696	-10 884	-1 221 333	-1 231 572	81,7 %	0,8 %

2.1 Yleishallinto

Tuloslaskelma								
YLEISHALLINTO								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	5 487	4 743	5 059	316	4 306	3 405	71,8 %	-20,9 %
Maksutuotot, ulkoiset	143	28	22	-5	114	125	456,2 %	9,9 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	5 313	6 640	6 545	-95	2 938	4 291	64,6 %	46,1 %
Vuokratuotot, ulkoiset	5		5	5	5	4		-4,5 %
Muut tuotot, ulkoiset	1 380	657	654	-3	538	434	66,1 %	-19,3 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	12 329	12 068	12 286	218	7 901	8 260	68,5 %	4,5 %
Henkilöstökulut	-39 752	-43 805	-42 467	1 339	-33 111	-34 632	79,1 %	4,6 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-75 640	-84 811	-80 029	4 782	-58 387	-58 029	68,4 %	-0,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-17 531	-14 679	-17 050	-2 371	-14 225	-14 155	96,4 %	-0,5 %
Avustukset, ulkoiset	-25 510	-22 537	-23 954	-1 417	-19 720	-18 870	83,7 %	-4,3 %
Vuokrat, ulkoiset	-7 728	-6 404	-5 808	596	-6 910	-5 213	81,4 %	-24,6 %
Muut kulut, ulkoiset	-2 789	-3 216	-2 924	292	-2 242	-2 349	73,0 %	4,8 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-168 983	-175 452	-172 245	3 207	-134 623	-133 266	76,0 %	-1,0 %
Toimintatulot, sisäiset	113 176	111 929	109 854	-2 075	93 784	88 965	79,5 %	-5,1 %
Toimintamenot, sisäiset	-39 499	-36 744	-37 171	-427	-32 973	-29 886	81,3 %	-9,4 %
Tulot yhteensä	125 505	123 996	122 139	-1 857	101 685	97 226	78,4 %	-4,4 %
Menot yhteensä	-208 482	-212 196	-209 416	2 780	-167 596	-163 152	76,9 %	-2,7 %
TOIMINTAKATE	-82 977	-88 200	-87 277	923	-65 910	-65 927	74,7 %	0,0 %

Toiminta ja kehittäminen

Espoolaisista työttömistä 34,3 % oli mukana työllistymistä edistävässä palveluissa. Kaupungin työllisyyden palvelualueen kautta tammi-syyskuussa työllistyi 340 ja pääsi opiskelemaan 92 espoolaista. Lisäksi lähes 1600 sai paikan työllistymistä edistävässä palvelussa tai palkkatukityössä kaupungilla.

Työllisyyskonsertti Sello-hankeen vakainastetun, työnantajalähtöisen toimintamallin kautta työllistyi tammi-syyskuussa 195 espoolaista. Omnian nuorten työpajoihin osallistui 250. Kaupungin omaa työpajatoimintaa keskitettiin vuoden alussa laajemmiksi kokonaisuuksiksi ja asiakkaiden määrä 432 lisääntyi 30 % edelliseen

vuoteen verrattuna. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien kasvua hillitään mm. kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrän ja palvelupaikkojen lisäämisellä.

Ulkomaalaisten työttömyysaste oli syyskuussa 17,2 % (vuotta aiemmin 21 %). Kaupungin, Omnian ja TE-toimiston yhteisen maahanmuuttajien osaamiskeskuksen valmistelu on käynnissä. Asiakastyötä on pilotoitu syyskuusta lähtien ja osaamiskeskus aloittaa toimintansa tammikuussa 2019. Omnian ja kaupungin välinen sopimus asiasta viedään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Valtion lisätalousarviossa on kohdistettu 5 miljoonaa euroa sellaisten kaupunkien osaamiskeskuksille, joissa asuu yli 15 000 vieraskielistä asukasta. Espoo toimittaa oman valtionavustushakemuksensa määräaikaan mennessä.

Kasvupalveluiden pks- ja kaupunkitasoista valmistelua jatkettiin selvittämällä pohjaa perustettavan kuntayhtymän ja kuntien väliselle työnjaolle, tuleville palvelutarpeille sekä palvelumarkkinoiden kehittämiseksi. Avoimena olevia kysymyksiä ovat mm. kasvupalvelu-sote -rajapinta Uudenmaan erillisratkaisussa sekä työmarkkinatuen rahoitusvastuu. Maakuntauudistuksen lykkääntymisen takia kasvupalveluiden järjestämisvastuu siirtyy pks-kaupunkien perustamalle kuntayhtymälle 1.1.2021.

Yritys- ja työnhakija-asiakkaita palvelevan, ”yritysten palvelutorin”, Business Espoon konseptointi jatkui elinkeino- ja kaupunkikehityksikön, Espoo Marketing Oy:n, Kauppakamarin, Espoon Yrittäjien, YritysEspoon, TE-toimiston ja Omnian yhteistyönä. Muutto yhteisiin tiloihin Otaniemen A Grid -kasvuyrityskeskukseen tapahtuu syyskauden aikana.

Espoon kaupunki palkittiin kesäkuussa Lontoossa kansainvälisen Intelligent Community Awards 2018 -kilpailun voittajana. Espoo oli ainoa seitsemän finalistin joukkoon yltänyt Euroopasta. Kilpailun teema oli datan hyödyntäminen ihmislähtöisessä palvelujen kehittämisessä (Humanizing Data).

Espoo kutsuttiin YK:n kestävän kehityksen, Agenda 2030 -tavoiteohjelmaa toteuttavaksi edelläkävijäkaupungiksi yhtenä kahdestakymmenestä viidestä kaupungista globaalisti, yliopistokaupunkien kategoriassa. Sopimus yhteistyöstä SDG Leadership City -alustalle allekirjoitettiin 16.10.2018 ja varsinaisen toiminta käynnistyy vuonna 2019.

Konsernihallinnossa alkaa säilytysjärjestelmän käyttöönottoprojekti, joka jatkuu huhtikuulle 2019. Espoon KuTi-projekti on käynnistynyt. Projektin tarkoituksena on valmistautua vuonna 2021 alkavaan valtakunnalliseen Kuntatieto-ohjelman mukaiseen taloustietojen raportointiuudistukseen. Kunnat, kuntayhtymät ja maakunnat lainmukaisesti tuottavat ja julkistavat säädettyssä aikataulussa talousarvio-, taloussuunnitelma-, kirjanpidon toteuma- ja tilinpäätöstietonsa käyttäen asetuksenmukaista tietosisältöä, tarkentavia tietomäärityksiä ja yhtä yhteistä tietomallia.

Henkilöstöyksikön toiminnan painopisteinä ovat olleet suoriteperusteisen toiminnan tehokkuuden parantaminen ja johdon sekä esimiesten kehittäjäkumppanuuden vahvistaminen. Valmennustuotteiden ja työyhteisöpalveluiden tarjontaa on kasvatettu ja kehitetty sekä yhteistoiminta- ja neuvottelumenettelyä on jätkevöitetty. Rekrytoinnin palvelutarjonnan kysyntä on kasvanut huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Työterveyspalveluissa aloitettiin kaikissa sairauspoissaoloissa kannanotto mukautettuun työhön. Syksyn aikana otettiin käyttöön suositukset sairauspoissaolojen kirjoittamisesta lääkärivastaanotoilla tuki- ja liikuntaelinsairauksissa. Työterveyshuollon kela-korvaus vuodelta 2017 oli 1,97 milj. euroa.

Palvelutorin asiakaskäyntimäärät ovat nousseet 8,4 % edellisen vuoden samaan ajankohtaan nähden. Contact Centerin palveluvalikoimaa on laajennettu ja yhteydenotot ovat voimakkaassa kasvussa, yli 60 % edelliseen vuoteen nähden. Yhteispalvelut muuttuivat maaliskuussa asiointipisteiksi osana valtakunnallista muutosta.

Tietohallinnon digitalisointiprojektit ja ICT-infran keskeiset projektit etenevät suunnitellusti. ICT-infran laajojen häiriöiden määrän väheneminen toteutuu tavoitteen mukaisesti. ICT-strategialinjausten mukaisesti yhteistyötä kuntien kanssa on tiivistetty. Esimerkiksi Evaka-hankkeessa (varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä) selvitetään yhteiskehittämisen mahdollisuuksia. Tampereen ja Haagin kaupunkien kanssa on vertailtu ICT-infran ja ketterän kehittämisen ratkaisuja, ja 6Aika -yhteistyöhön on tuotu mukaan tietohallinnon työpanosta. Sote-maku-uudistuksen haasteellisesta etenemisestä huolimatta on selvitetty kansallisen UNAYhteistyön jatkomahdollisuuksia sosiaali- ja terveystoimen tukena.

Logistiikan auto- ja konepalvelu on aloittanut kaupungin työntekijöille yhteiskäyttösähköautokokeilun Espoon keskuksen alueella. Palvelu on saanut hyvän vastaanoton. Heinäkuun alusta voimaan tullut kuljetuspalvelulain uudistus ja sen mukanaan tuomat muutokset eivät aiheuttaneet isoja häiriöitä kuljetuspalveluihin. Kuntalaisia on tiedotettu taksiliikenneläin vapautumisesta aiheutuneista muutoksista ja Facebookissa sekä Espoo.fi -verkkosivuilla on julkaistu koulukuljetuksiin perehdyttävä video.

Hankintakeskuksen valmistelemien kilpailutusten määrän ennustetaan jäävän noin 18 % tavoitteesta. Tämä selittyy sillä, että yksittäisiä hankintoja on yhdistetty ja kilpailuttavan henkilöstön rekrytointi on viivästynyt. Hankintaohjetta on täydennetty menettelytapaohjeilla. Reaaliaikaista hankinnan kokonaiskuvaa on kehitetty ja kerran kuussa päivittyvä ostodata on nyt saatavilla.

Lokakuussa järjestetystä poliittisesta työnseisauksesta huolimatta ateriapalvelut saatiin järjestettyä kaikille kouluille ja lukioille sekä suurimmalle osalle päiväkoteja ja ryhmäperhepäiväkoteja. Eväslounas oli tarjolla 20 koulussa. Lakisääteiset hoivapalvelujen ateriat ja kotiateriat toimitettiin normaalisti. Ruokapalvelujen järjestämisen kaupunkitasoisten linjausten laatiminen on aloitettu ja siihen liittyen tehty suunnitelma Espoo Cateringin ulkoisen myynnin rajaamisesta hankintalain määrittelemälle tasolle. Kasvisruoan laajentaminen vaapaaseen ottoon alakouluissa suunniteltiin yhteistyössä kaikkien palveluntuottajien kanssa ja asiasta tiedotettiin Wilma-järjestelmän kautta huoltajille ja espoo.fi-sivuilla. Uusi toimintamalli aloitettiin huhtikuun alussa.

Konsernihallinnon uudelleen organisointia jatketaan. Valmistelu konserniesikunnan ja konsernipalvelujen yhdistämiseksi 1.1.2019 on aloitettu.

Talousarvion toteutuminen

Yleishallinnon toimintakatteen alijäämän ennustetaan toteutuvan 0,9 milj. euroa talousarvion parempana.

Yleishallinnossa toimintatulot alittuvat 1,9 milj. euroa. Sisäiset toimintatulot jäävät 2,1 milj. euroa talousarviosta. Suurimmat tulon alitukset johtuvat konsernipalveluissa pääosin toimialojen ICT-järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvistä resursointiongelmista ja eräiden hankintakohteiden jäädyttämisestä, työasemapalveluiden leasing-kustannussäästöistä sekä tietohallinnon ja hankintakeskuksen uuden toimintamallin mukaisten rekrytointien viivästyneisyydestä. Logistiikassa sisäiset tulot ylittivät 1,7 milj. euroa toimitusketjupalveluiden volyymin kasvusta johtuen. Sisäiset tulot ylittivät myös työterveys-, rekrytointi-, palkanlaskenta- ja talouspalveluissa volyyminmäärien kasvusta johtuen. Ulkoiset tulot ylittivät 0,2 milj. euroa

Toimintamenot alittuvat 2,8 milj. euroa, vaikka työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan ylittävän 2,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen ennuste tälle vuodelle on 19,6 milj. euroa. (2017 21,1 milj. euroa). Työmarkkinatuen ylitystä pystytään kattamaan muualta yleishallinnosta mm. verotuskustannuksista, jotka ovat 9,7% viime vuotta alhaisemmat ja presidentinvaalien järjestämisestä, jossa oli varauduttu kahteen kierrokseen. Konsernipalveluissa menot alittuvat 3,1 milj. euroa ja alitukset johtuvat pääosin samoista syistä kuin tuloissakin.

Vuoden aikana yleishallinnosta on siirretty toimialoille määrärahoja mm. maahanmuuttajien rekrytointimalliin, kesätyöpaikkoihin, opiskelijoiden ohjaamisen kannustimiin ja oppisopimustyöllistämiseen, DuuniPolku-hankkeelle sekä Espoon Ohjaamotalon kustannuksiin yhteensä 0,9 milj. euroa.

Investointien toteutuminen

Useita aineettomien investointien IT-hankkeita on jätetty toimialoilla toteuttamatta, mikä näkyy investointibudjetin alittumisena noin 0,6 milj. euroa.

Tietohallinnon koneet ja kalusto investoinnit ylittivät n. 0,4 milj. euroa johtuen toimialojen ennakoinnattomista muuttoihin liittyvistä tietoliikennetöistä. Logistiikan kalustoinvestoinnit ovat viivästyneet ja ne tulevat alittumaan noin 0,5 milj. eurolla talousarvioon nähden.

Talousarvion toteutuminen sitovuustasoin

	Muutettu TA		Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
	TP 2017	2018						
YLEISHALLINTO (pl. tarkastusltk ja tilintarkastus sekä konsernipalvelut)								
Tulot yhteensä	22 643	22 163	22 577	414	17 297	17 758	80,1 %	2,7 %
Menot yhteensä	-91 495	-95 189	-95 575	-385	-73 886	-75 736	79,6 %	2,5 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-91 495	-95 189	-95 575	-385	-73 886	-75 736	79,6 %	2,5 %
TOIMINTAKATE	-68 852	-73 027	-72 998	29	-56 589	-57 978	79,4 %	2,5 %
Tarkastusltk ja tilintarkastus								
Tulot yhteensä	1	0	0	0	0	0		
Menot yhteensä	-708	-840	-806	34	-546	-603	71,7 %	10,3 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-708	-840	-806	34	-546	-603	71,7 %	10,3 %
TOIMINTAKATE	-707	-840	-806	34	-546	-603	71,7 %	10,3 %
Asiointi- ja hallintopalvelut								
Tulot yhteensä	2 890	3 885	3 877	-8	2 388	3 231	83,2 %	35,3 %
Menot yhteensä	-3 764	-4 621	-4 438	183	-3 080	-3 531	76,4 %	14,7 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-3 764	-4 621	-4 438	183	-3 080	-3 531	76,4 %	14,7 %
TOIMINTAKATE	-874	-736	-561	176	-692	-300	40,8 %	-56,6 %
Tietohallinto								
Tulot yhteensä	53 946	60 313	56 365	-3 948	45 356	43 274	71,7 %	-4,6 %
Menot yhteensä	-51 343	-57 332	-52 434	4 898	-40 048	-36 823	64,2 %	-8,1 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-51 343	-57 332	-52 434	4 898	-40 048	-36 823	64,2 %	-8,1 %
TOIMINTAKATE	2 603	2 981	3 931	950	5 307	6 452	216,4 %	21,6 %
Logistiikka								
Tulot yhteensä	18 935	16 050	17 849	1 799	15 227	15 712	97,9 %	3,2 %
Menot yhteensä	-15 989	-13 900	-15 675	-1 775	-13 089	-13 869	99,8 %	6,0 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-15 989	-13 900	-15 675	-1 775	-13 089	-13 869	99,8 %	6,0 %
TOIMINTAKATE	2 946	2 150	2 174	24	2 138	1 843	85,7 %	-13,8 %
Hankintakeskus								
Tulot yhteensä	2 390	3 118	2 442	-676	2 057	1 991	63,8 %	-3,2 %
Menot yhteensä	-2 457	-3 118	-2 687	431	-2 025	-2 095	67,2 %	3,5 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-2 457	-3 118	-2 687	431	-2 025	-2 095	67,2 %	3,5 %
TOIMINTAKATE	-66	0	-245	-245	33	-104		
Pelastustoimi								
Tulot yhteensä	0	0	0	0	0	0		
Menot yhteensä	-18 062	-18 096	-18 096	0	-15 015	-15 107	83,5 %	0,6 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-18 062	-18 096	-18 096	0	-15 015	-15 107	83,5 %	0,6 %
TOIMINTAKATE	-18 062	-18 096	-18 096	0	-15 015	-15 107	83,5 %	0,6 %
Ruokapalvelut								
Tulot yhteensä	23 954	18 468	19 030	562	18 738	15 261	82,6 %	-18,6 %
Menot yhteensä	-24 090	-19 099	-19 706	-607	-19 410	-15 390	80,6 %	-20,7 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-24 090	-19 099	-19 706	-607	-19 410	-15 390	80,6 %	-20,7 %
TOIMINTAKATE	-136	-632	-677	-45	-673	-129	20,5 %	-80,8 %

1 Yleishallinto (pl. tarkastuslautakunta ja tilintarkastus ja konsernipalvelut)

Talousarvion toteutuminen

Toimintakatteen alijäämän ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena.

Tuloennustetta parantaa ulkoisissa tuloissa 6Aika strategian kuutoskaupunkien yhteisten kärkihankkeiden Avoin osallisuus ja asiakkuus sekä Avoimet innovaatioalustat jatkuminen vuoden 2018 puolella. Lisäksi kauden aikana saadaan rahoitusta uuteen hankkeeseen Kasvun ekosysteemit. Myös asiakaslaskutuksen perintään liittyvät tulot ovat talousarviota arvioitua suuremmat. Sisäisten palvelujen volyymikasvut työterveys-, rekrytointi-, palkanlaskenta- ja talouspalveluissa ovat lisänneet sisäisiä tuloja.

Menojen ennustetaan ylittävän 0,4 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 2,1 milj. euroa. Ylitystä pystytään suurimmaksi osaksi kattamaan verotuskustannuksista ja presidentinvaaleista, keskitetysti varatuista oppisopimusmäärärahoista ja kuntayhteisöjen kuntaosuusmaksuista.

112 Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen sitovan tason menomäärärahan ennustetaan alittuvan 34 000 euroa palvelujen ostoista.

Konsernipalvelut:

C050 Asiointi- ja hallintopalvelut

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulot toteutuvat talousarvion mukaisina. Toimintamenojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 0,2 milj. euroa suurimmiltaan osin palvelujen ostoista.

C051 Tietohallinto

Talousarvion toteutuminen

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 1 milj. euroa talousarviota parempana.

Toimintatulojen ennustetaan alittuvan 4 milj. euroa. Menot alittuvat noin 5,0 milj. euroa, joista ICT-infratransitioprojektin osuus on 1 milj. euroa. Projekti on viivästynyt hankintateknisistä syistä. Projektin kuluja ei laskuteta toimialoilta, joten viivästyksellä ei ole vaikutusta tuloihin.

Toimialojen ICT-järjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä säästyy yhteensä noin 3,2 milj. euroa. Konsernihallinnossa matka- ja kulunhallinnan hankinnan keskeyttäminen, Hijat2 projektin viiveet palvelutoimittaja CGI:stä johtuen sekä hankinnan järjestelmään varattu yläpitokustannukset, jotka eivät toteudu. Siton hankkeita lykätty leasinglaitteiden ylityspaineista johtuen. Tyt:n Tiedonhallinnan ja huoltokirjan kehittäminen jää selkeästi alle suunnittelun. Sotet:n ennusteessa oletuksena on, että Lifecare-päivitys toteutetaan vuoden 2018 aikana, jolloin saadaan sanktiohyvitykset, (mikäli päivitystä ei toteuteta sanktiohyvitykset ei realisoitu ja kustannusvaikutus on 0,2 milj. euroa). Yksi merkittävä säästökohde on potilaspääteratkaisu, jota Sotet on lykännyt. AVPH ylläpitosäästöt, Hilkkejärjestelmän -, soteohjelman kehitys, ja kansallinen ODA jäänee ennustetusta.

Uuden toimintamallin vaatimien rekrytointien viivästymisen johdosta henkilöstökuluissa ennustetaan alitusta 0,7 milj. euroa ja konsultointikustannuksissa nousua 0,5 milj. euroa. Nettovaikutus toimintatuloihin ja -menoihin on 0,2 milj. euroa alaspäin. Kokonaisuudessaan työasemapalveluiden leasingkustannus alittuu IT-laitehallinnan ohjeistuksen vaikutuksesta noin 0,65 milj. euroa. SITO:n osalta laitehallinnan kustannukset ylittyvät uusien laitteiden hankinnan vuoksi.

Toimialojen muutoista aiheutuvien tietoliikennetöiden vaikutus toimintamenoihin ja -tuloihin on 125 000 euroa.

C055 Logistiikka

Talousarvion toteutuminen

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Toimitusketjupalveluiden volyymin kasvu on ennakoitua suurempaa, mikä nostaa sekä toimintatuloja- että menoja noin kahdella miljoonalla eurolla.

Auto- ja konepalvelun omistamasta kalustosta viisi kappaletta on vielä HSY:n käytössä, koska autojen lunastukset ovat viivästyneet. Tuotot ylittyvät HSY:n maksaman kalustosta maksaman vuokran vuoksi noin 170 000 euroa. Samalla viivästyneiden investointien vuoksi myös vanhan kaluston myynti jää osaksi toteutumatta. Vanhan kaluston myynti alittuu noin 150 000 eurolla. Postipalvelujen tulojen ja menojen ennustetaan ylittyvän noin 70 000 euroa, koska Espoo Catering Oy:n postinjakelukulut kulkevat yhä logistiikan kautta. Säästöjä syntyy logistiikan palkka- ja vuokratilakustannuksista, jotka toteutuvat talousarvioon nähden noin 220 000 euroa matalampina.

C056 Hankintakeskus

Talousarvion toteutuminen

Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,245 milj. euroa talousarviota heikompana viivästyneiden rekrytointien, uusien työntekijöiden kouluttamisen sekä kahden hankintakeskuksesta poistuneen työntekijän palkkojen maksun vuoksi.

Toimintamenojen ennustetaan alittavan 0,43 milj. euroa budjetin. Alitus koostuu henkilöstökuluista, jotka alittavat talousarvion viivästyneiden rekrytointien vuoksi. Muilta osin menot pysyvät suunnilleen budjetissa tai vähän alittaen sen, pois lukien toimitilavuokrat, jotka ylittävät budjetin noin 15 000 eurolla.

Toimintatulojen ennustetaan alittuvan 0,68 milj. eurolla, johtuen kahdeksan henkilön vajauksesta tammi-huhtikuun aikana ja neljän henkilön vajauksesta touko-elokuun aikana. Henkilöstövajaus näkyy laskuttavassa työssä ja sisäisissä toimintatuloissa.

C057 Pelatustoimi

Talousarvion toteutuminen

Pelastustoimen menojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

C058 Ruokapalvelut

Talousarvion toteutuminen

Toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 45 000 euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen Orionintien väistötilojen toimitilavuokrista, koulujen ateriakuljetusten hintojen noususta ja Espoo Catering Oy:n IT-projektista, josta saatiin päätös syyskuussa. Nämä kuluerät eivät olleet tiedossa budjettia laadittaessa.

2.1.1 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos

ESPOO ESBO		Liikelaitosten tuloslaskelma LÄNSI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS -LIIKELAITOS 1000 EUR							
Tili	Tilinimi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
LLL	Liikevaihto	41 313	41 192	41 350	158	34 067	36 144	87,7%	6,1%
LLLMT	Liiketoiminnan muut tuotot	3 664	3 211	3 748	537	1 979	2 239	69,7%	13,1%
LLMP	Materiaalit ja palvelut	-7 245	-6 697	-6 965	-267	-5 496	-5 029	75,1%	-8,5%
450	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 221	-2 035	-2 198	-163	-1 656	-1 492	73,3%	-9,9%
430	Palvelujen ostot	-5 024	-4 663	-4 767	-104	-3 840	-3 537	75,9%	-7,9%
400	Henkilöstökulut	-29 582	-29 202	-30 304	-1 102	-24 649	-25 438	87,1%	3,2%
LLPP	Palkat ja palkkiot	-23 823	-23 766			-19 827	-20 522	86,4%	3,5%
LLHK	Henkilösivukulut	-5 759	-5 436			-4 822	-4 917	90,4%	2,0%
LLEK	Eläkekulut	-4 497	-4 462			-3 745	-3 990	89,4%	6,5%
LLMSK	Muut henkilösivukulut	-1 263	-975			-1 077	-927	95,1%	-13,9%
LLPA	Poistot ja arvonalentumiset	-1 691	-1 706	-1 645	61	-1 418	-1 371	80,4%	-3,3%
70	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 691	-1 706	-1 645	61	-1 418	-1 371	80,4%	-3,3%
LLMUKU	Liiketoiminnan muut kulut	-6 424	-6 774	-6 180	595	-5 264	-5 114	75,5%	-2,9%
470	Avustukset	-39	-40	-40	0	-17	-20	50,2%	19,3%
480	Vuokrat	-5 958	-6 260	-5 992	268	-4 874	-4 978	79,5%	2,1%
490	Muut kulut	-426	-474	-148	327	-373	-115	24,3%	-69,0%
LLYAJ	Liikelylijäämä (-alijäämä)	36	23	5	-18	-781	1 430	6 218,3%	-283,1%
LLRTK	Rahoitustuotot ja -kulut	-5	-23	-5	18	-4	-5	20,5%	6,0%
620S	Kunnalle maksetut korkokulut	-4	-23	-5	18	-3	-4	18,2%	20,7%
LLMRK	Muut rahoituskulut	-1			0	-1	-1		-46,8%
LLYAJESE	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	30	0	0	0	-786	1 426		-281,4%
LLYAJEV	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	30	0	0	0	-786	1 426		-281,4%
LLYAJJV	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	30	0	0	0	-786	1 426		-281,4%

Toiminta ja kehittäminen

Kuumun ja kuivan kesän johdosta metsäpaloja on ollut merkittävästi enemmän. Metsäpaloja on ollut lähes kaksinkertainen määrä kuin 2000-luvulla keskimäärin. Palanut metsäala on kuitenkin ollut pienempi kuin keskimäärin. Hälytysten määrät ovat jatkaneet kasvuaan verrattuna aikaisempiin vuosiin. Lokakuun loppuun mennessä hälytysten määrä vuoden 2017 vastaavaan ajankohtaan verrattuna on kasvanut 3,5 %. Yhtään ihmistä ei ole kuollut tulipaloissa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella lokakuun loppuun mennessä. 2000-luvun palokuolemamäärä vuodessa on ollut keskimäärin 2,4 palokuolemaa/vuosi. Tämän vuoden aikana tulipaloista on välittömästi vaarasta pelastettu kahdeksan ja muista onnettomuuksista 28. Myös muissa onnettomuuksissa on kuollut selvästi keskimääräistä vähemmän ihmisiä.

LUP alueella on kahdeksan sellaista suuronnettomuusvaaraa aiheuttavaa kohdetta, joihin tulee olla ulkoinen pelastussuunnitelma tehtynä ja järjestää harjoitus joka 3. vuosi. Tällaisia harjoituksia on tänä vuonna ollut neljä. Tämän lisäksi pelastuslaitosten henkilöstö on osallistunut ristiin toistensa harjoituksiin, tavoitteena toimintatapojen yhtenäistäminen.

Turvallisuusviestinnän vuositavoite on 20 % alueen asukkaista eli noin 92 000 henkilöä. Lokakuun lopussa on saavutettu 13,2 % (noin 61 000 asukasta).

Uudenmaan neljän pelastuslaitoksen välinen vapaaehtoinen yhteistyö on jatkunut vahvana. Lopputuloksena on asiakkaan saaman palvelun yhdenmukaisuus ja Uudenmaan alueen suuronnettomuusvalmiuden parantuminen.

Aluehallintoviraston raportin mukaisesti pelastustoiminnan toimintavalmiusajoissa 1- ja 2-riskialueille on edelleen puutteita, joiden ratkaisemiseksi on käynnistetty toimintaohjelma. Espoon kaupungin voimakkaasta kasvusta johtuen ongelmaa ei saada täysimääräisesti ratkaistua, ennen kuin Niittykummun paloasema korvataan Matinkylän paloasemalla ja Otaniemeen perustetaan uusi paloasema.

Talousarvion toteutuminen

Tulojen arvioidaan ylittävän talousarvion n. 0,7 milj. euroa johtuen ensihoidon sekä ensivastetoiminnan tehtävämäärien kasvusta sekä siitä että valtioneuvosto on tarkistanut ensihoidon KELA-korvausten taksoja.

Henkilöstökulujen arvioidaan ylittävän mm. palkankorotuksien vuoksi n. 0,3 milj. euroa, lisäksi varhe-maksut ovat kasvaneet edellisestä vuodesta n. 0,2 milj. euroa ja muilta osin henkilöstökulut ylittävät arvioidun n. 0,6 milj. euroa; syynä se, että ensihoidon talousarviopohjasta puuttuu n. 0,2 milj. euroa sekä mm. ylitöiden ja sairauspoissaolojen kasvu. Liiketoiminnan muiden kulujen arvioidaan alittuvan n. 0,6 milj. euroa.

Pelastustoimen tuloksen arvioidaan tässä vaiheessa jäävän noin 150 000 euroa alijäämäiseksi. Tämä tullaan kattamaan sopeuttamalla tilivuoden aikana, edellisten tilikausien ylijäämällä tai lisälaskuttamalla kuntia.

Ensihoidon yli- tai alijäämä tullaan sopeuttamaan tilivuoden aikana tai joko palauttamaan tai lisälaskuttamaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä

Investointien toteutuminen

Investoinnit toteutuvat suunnitelman mukaisesti.

Sitovien tulostavoitteiden toteutuminen

Tilikauden tulos ei jää alijäämäiseksi; tavoitteen arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan.

Investointien kokonaismäärä on enintään valtuuston hyväksymän talousarvion mukainen; tavoite toteutuu.

2.2 Sosiaali- ja terveystoimi

Tuloslaskelma								
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI								
1000 EUR								
Tiliniimi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	32 794	32 597	33 610	1 013	22 874	19 234	59,0 %	-15,9 %
Maksutuotot, ulkoiset	43 882	45 493	44 127	-1 366	33 756	32 764	72,0 %	-2,9 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	2 367	982	1 541	559	889	1 022	104,1 %	14,9 %
Vuokratuotot, ulkoiset	6	14	6	-8	5	1	4,0 %	-89,7 %
Muut tuotot, ulkoiset	705	396	430	34	649	421	106,2 %	-35,2 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	79 755	79 482	79 715	233	58 174	53 440	67,2 %	-8,1 %
Henkilöstökulut	-170 349	-175 676	-179 023	-3 347	-143 951	-146 799	83,6 %	2,0 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-467 407	-473 054	-480 225	-7 171	-381 090	-390 176	82,5 %	2,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-7 171	-6 137	-6 357	-220	-6 039	-5 284	86,1 %	-12,5 %
Avustukset, ulkoiset	-34 392	-35 099	-36 252	-1 154	-26 629	-29 349	83,6 %	10,2 %
Vuokrat, ulkoiset	-635	-466	-473	-7	-579	-391	83,8 %	-32,5 %
Muut kulut, ulkoiset	-2 131	-1 053	-1 067	-14	-255	-603	57,3 %	136,2 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-682 127	-691 484	-703 405	-11 921	-558 579	-572 632	82,8 %	2,5 %
Toimintatulot, sisäiset	26	20	22	2	9	9	46,7 %	4,0 %
Toimintamenot, sisäiset	-78 917	-80 062	-78 770	1 293	-64 879	-63 807	79,7 %	-1,7 %
Tulot yhteensä	79 781	79 502	79 736	234	58 183	53 450	67,2 %	-8,1 %
Menot yhteensä	-761 044	-771 547	-782 175	-10 628	-623 458	-636 439	82,5 %	2,1 %
TOIMINTAKATE	-681 263	-692 045	-702 438	-10 394	-565 275	-582 989	84,2 %	3,1 %

Toiminta ja kehittäminen

Kotona asuvien ikäihmisten osuus on kasvanut lähes 93 prosenttiin, joka on asetettu kotona asuvien tavoitteeksi. Kotihoidon kehittämisohjelma on edennyt. Osana kehittämistyötä potilaan kotiutumisosuutta sairaalasta on kehitetty ja uudistettu. Rekrytointivaikkeudet ovat vaikeuttaneet kotikuntoutuksen toiminnan laajentamista. Etäkotihoitoon käyttöön on aloitettu. Tapiolan alueella on käynnistetty kotihoidon valinnanvapauspilotti, jossa kokeillaan lakiesityksen mukaista toimintaa.

Hoiva-asumisen palvelusetelin arvoa on nostettu ja palvelusetelien käyttö on lisääntynyt. Pitkäaikaishoitoon on päässyt viiveettä. Muistisairaiden hoitopolun kehittäminen on käynnistynyt. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on heikentynyt alkuvuoden aikana. Tavoitteena on lisätä omaa varahenkilöstöä, esimerkiksi pitkäaikaishoidossa valmistellaan sisäistä sijaispoolia.

Terveysasemien kiirettömien vastaanottoaikojen saatavuus on parantunut viime vuodesta. Myös yhteydenpäänti terveysasemille on parantunut vuoteen 2017 verrattuna. Videoyhteyden välityksellä tapahtuva etävastaanotto pyritään saamaan käyttöön lähiaikoina. Erikoissairaanhoidon kanssa on aloitettu etäkonsultaatiot Samarian terveysasemalla ja toiminnan laajentamista tullaan arvioimaan. Hoitajien vastaanottokäyntien määrä on noussut viime vuoteen verrattuna lähes viidenneksen. Hoitajien työpanoksesta suurempi osa kohdentuu kiirevastaanottoon, lääkäreillä kiirettömien terveysongelmien hoitoon.

Suun terveydenhuollon aikuisten kiirettömän ajan saanti on ollut viime vuoden tasolla eli 72 vuorokautta. Suun terveydenhuollossa ja mielenterveys- ja päihdepalveluissa asiakasmäärät ovat kasvaneet. Nuorisopoliklinikan asiakkaat ovat päässeet ajanvarauksella sairaanhoitajan vastaanotolle tavoitteen mukaisesti 10 arkipäivässä. Nuorisopoliklinikan saatavuus parani merkittävästi viiden uuden sairaanhoitajavakan ja aukioloaikamuutoksen myötä.

Avokuntoutuspalveluissa sähköinen ajanvaraus laajenee fysioterapian lisäksi aikuisten toimintaterapiaan sekä puheterapiaan. Terveyspalveluissa lisätään digitaalisia palveluita jatkuvasti.

Ympäristöterveydenhuollossa valvontasuunnitelmat ovat toteutuneet elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan osalta hyvin. Ympäristöterveydenhuoltoa työllisti kuumien kesien aiheuttama runsas sinilevien esiintyminen uimarannoilla.

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten määrän kasvu on tasaantunut kesän jälkeen. Syyskuun tarkastelussa lasten ja nuorten sijoitusten määrä on kasvanut edellisvuodesta. Vammaispalvelujen palvelutarvetta kasvattavat mm. kehitysvammaisten laitoshoidon purkamisen ja asumiseen sekä työ- ja päivätoimintaan kohdistuva asiakasmäärän kasvupaine. Palvelujen järjestämistavoissa pyritään ensisijaisesti käyttämään tuettuja asumisratkaisuja kustannuskasvun hillitsemiseksi. Lisäksi porrastetaan työ- ja päivätoiminnan omaa palvelua ostopalvelutarpeen vähentämiseksi.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tehostamisesta ja varhaisen tuen laajentumisesta ja monipuolistumisesta huolimatta erityisiä haasteita tuovat palvelujen kysynnän voimakas lisääntyminen sekä moniongelmaisten ja vieraskielisten asiakkaiden huomattava osuus palveluissa.

Talousarvion toteutuminen

Toimiala ennakoii menomäärärahojen ylittävän 10,6 milj. eurolla. Tuloarvion ylitykseksi ennakoitaan 0,2 milj. euroa. Toimialan toimintakate toteutuu 10,4 milj. euroa alijäämäisenä talousarvioon verrattuna. Ylityksestä 7,9 milj. euroa johtuu HUS:n erikoissairaanhoidon kustannuksista. Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan noin 2 milj. euron ylitys johtuu henkilöstömenojen yleisistä sopimuskorotuksista sekä sosiaaliohjaajien ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden palkantarkistuksista, joihin ei ollut talousarviossa varausta. Lastensuojelun ja vammaisten ostopalvelujen menojen ylitystä pystyttäneen kompensoimaan vanhuspalvelujen toimintamenojen säästöillä.

Investointien toteutuminen

Toimialan ensikertaiseen kalustamiseen ja laitehankintojen toteuttamiseen varatusta 1,3 milj. euron määrärahasta ennustetaan jäävän käyttämättä noin 0,4 milj. euroa.

Investoinnin määrärahoissa varauduttiin suuren terveydenhuollon laitehankintoihin. Vuoden 2018 alusta siirryttiin laitteiden osalta leasing hankintaan, jotka toteutetaan käyttöpuolen menoina. Esitetään, että 44 500 euroa siirrettäisiin investointivaroista käyttötalouden puolelle.

Talousarvion toteutuminen sitovuustasoin

Tili	Tilinimi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
VANHUSTEN PALVELUT									
	Tulot yhteensä	35 693	38 422	38 264	-158	26 294	27 730	72,2 %	5,5 %
	Menot yhteensä	-174 917	-182 649	-180 210	2 440	-141 136	-141 508	77,5 %	0,3 %
	TOIMINTAKATE	-139 225	-144 227	-141 946	2 282	-114 842	-113 778	78,9 %	-0,9 %
TERVEYSPALVELUT									
	Tulot yhteensä	17 018	16 878	16 523	-355	11 948	11 456	67,9 %	-4,1 %
	Menot yhteensä	-372 668	-374 839	-382 690	-7 851	-313 149	-320 280	85,4 %	2,3 %
	TOIMINTAKATE	-355 651	-357 961	-366 167	-8 206	-301 201	-308 824	86,3 %	2,5 %
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT									
	Tulot yhteensä	24 349	22 525	22 525	0	19 268	12 902	57,3 %	-33,0 %
	Menot yhteensä	-202 161	-202 698	-207 458	-4 760	-159 688	-164 556	81,2 %	3,0 %
	TOIMINTAKATE	-177 812	-180 173	-184 933	-4 760	-140 420	-151 654	84,2 %	8,0 %
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN ESIKUNTA									
	Tulot yhteensä	2 722	1 677	2 424	747	672	1 361	81,2 %	102,6 %
	Menot yhteensä	-11 297	-11 360	-11 817	-457	-9 484	-10 096	88,9 %	6,5 %
	TOIMINTAKATE	-8 576	-9 683	-9 393	290	-8 812	-8 734	90,2 %	-0,9 %

24 Vanhusten palvelut

Talousarvion toteutuminen

Vanhusten palvelujen tulojen ennustetaan alittavan talousarvion 0,2 milj. eurolla. Menoennuste alittaa talousarvion 2,4 milj. eurolla. Merkittävimmät selittävät tekijät ovat sisäisten erien säästöt, esim. viivästyneet ICT-hankinnat sekä pitkäaikaishoidon talousarviota alhaisempi paikkatarve ja sairaalan 4. kerroksen säästyneet vuokratkustannukset.

25 Terveyspalvelut

Talousarvion toteutuminen

Terveyspalveluiden tulojen ennustetaan alittavan talousarvion 0,4 milj. eurolla. Oman palvelutuotannon menot ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

HUS on antanut tammi-elokuun tietojen perusteella palvelusopimuksen koko vuoden ennusteen. Ennusteen mukaan talousarvio olisi ylittymässä noin 8,4 milj. eurolla. Ajalla tammi-syyskuu läheteiden määrä on kasvanut 5,8 prosenttia, potilasmäärä 4,5 prosenttia, palvelusopimuksen laskutus on kasvanut 3,8 prosenttia ja tuotteiden (käynnit, DRG- tuotteet ja hoitopäivät) määrä on kasvanut 4,4 prosenttia. Espoon kaupungin erikoissairaanhoidon läheteiden määrä on kasvanut 4,6 prosenttia.

Erikoissairaanhoidon alueeseen kuuluva yhteispäivystyksen laskutus on ajalla tammi-syyskuu pienentynyt 9,1 prosenttia ja päivystyskäyntien määrä on pienentynyt 3,5 prosenttia. Yhteispäivystyksen sairaanhoitajien ja lääkäreiden työnjaollinen uudistus vaikuttaa käyntihintaa pienentämällä 5,8 prosenttia. Ennusteen mukaan päivystys alittaa talousarvion 0,5 milj. eurolla, jolloin erikoissairaanhoidon kokonaisuus ylittää talousarvion 7,9 milj. eurolla.

27 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Talousarvion toteutuminen

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tulojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Menoennuste ylittää talousarvion 4,8 milj. eurolla. Suurimmat menopoikkeamat ovat vammaispalveluissa ja lasten sijaishuollon ostopalveluissa, joissa hoitovuorokausien kasvu on koko vuoden ollut ennakoitua suurempaa.

Ylitystä tasaa terveydenhoidon 0,7 milj. euron, lasten terapiapalvelujen 0,3 milj. euron ja aikuisten sosiaalipalvelujen 1,1 milj. euron määrärahasäästöt. Terveydenhoidon säästö liittyy pitkälti lääkäripalveluihin. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelujen rekrytointivaikeus näkyy myös suoritteissa.

Aikuisten sosiaalipalvelujen säästö johtuu A-klinikkasäätiön ylläpitämän nuorten turvapaikanhakijoiden yksikön lopetuksesta ja uusien jälkihuoltopalvelujen ja kotiin vietävien palvelujen toteutumattomuudesta suunnitellussa laajuudessa.

29 Sosiaali- ja terveystoimen esikunta

Talousarvion toteutuminen

Esikunnan tulo- ja menopoikkeama kohdistuu lähinnä kansallisen digitalisaatioon liittyvään kärkihankkeeseen Odaan. Menoalitusta on sisäisissä hankintapalveluissa noin 0,2 milj. euroa.

2.3 Sivistystoimi

Tuloslaskelma								
SIVISTYSTOIMI								
1000 EUR								
Tiliniimi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	4 079	3 806	3 947	140	2 969	2 852	74,9 %	-4,0 %
Maksutuotot, ulkoiset	33 955	29 434	30 542	1 108	25 446	23 561	80,0 %	-7,4 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	8 173	7 112	8 148	1 036	10 237	10 914	153,5 %	6,6 %
Vuokratuotot, ulkoiset	102	96	111	15	88	102	106,7 %	16,2 %
Muut tuotot, ulkoiset	1 417	889	1 433	544	1 087	1 154	129,9 %	6,2 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	47 727	41 336	44 180	2 843	39 827	38 584	93,3 %	-3,1 %
Henkilöstökulut	-315 706	-336 537	-333 497	3 040	-264 077	-271 851	80,8 %	2,9 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-91 764	-96 051	-97 114	-1 063	-69 863	-76 382	79,5 %	9,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-16 599	-14 469	-16 590	-2 121	-10 909	-12 192	84,3 %	11,8 %
Avustukset, ulkoiset	-63 613	-65 869	-63 571	2 298	-55 368	-53 837	81,7 %	-2,8 %
Vuokrat, ulkoiset	-1 578	-1 979	-1 572	407	-1 317	-1 266	64,0 %	-3,8 %
Muut kulut, ulkoiset	-3 440	-3 577	-3 774	-196	-1 838	-2 072	57,9 %	12,7 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-492 706	-518 483	-516 122	2 361	-403 376	-417 604	80,5 %	3,5 %
Toimintatulot, sisäiset	3 264	3 164	3 413	250	1 754	2 708	85,6 %	54,4 %
Toimintamenot, sisäiset	-213 642	-213 941	-216 836	-2 895	-176 620	-179 929	84,1 %	1,9 %
Tulot yhteensä	50 991	44 500	47 593	3 093	41 582	41 292	92,8 %	-0,7 %
Menot yhteensä	-706 348	-732 423	-732 957	-534	-579 996	-597 533	81,6 %	3,0 %
TOIMINTAKATE	-655 358	-687 923	-685 364	2 559	-538 415	-556 241	80,9 %	3,3 %

Toiminta ja kehittäminen

Suomenkieliseen perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi syksystä 2017 syksyyn 2018 noin 800 oppilaalla, joista 183 erityisoppilasta ja 30 maahanmuuttajaoppilasta. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 56 oppilaalla. Suomenkieliseen lukio-opetukseen lisättiin syksystä 200 ja ruotsinkieliseen 25 aloituspaikkaa.

Tammi-lokakuussa 2018 varhaiskasvatuksessa on ollut 337 lasta enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Budjetissa ennakoitiin vieläkin suurempaa kasvua. Varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytoinnissa on ollut haasteita koko vuoden ajan.

Espoon kaupunki valittiin Eurocities-verkoston kulttuurifoorumin puheenjohtajaksi vuosiksi 2019-2020. Puheenjohtajana Espoo haluaa panostaa kulttuurin rooliin kestävä kehityksen edistämiseksi ja edesauttaa eurooppalaisten kaupunkien yhteistyötä kulttuurin alalla.

Espoon kaupunginkirjasto voitti Suomen kuntaliiton ja Suomen kirjastoseuran ensimmäistä kertaa tänä vuonna jaetun Vuoden kirjastokunta -kilpailun. Valinnan perusteena mainittiin erityisesti palveluiden monipuolisuus ja se, miten ne vastaavat nykyajan tarpeisiin. Espoo-päivän viettoon osallistui 70 000 kaupunkilaista ja tapahtumien tekemiseen yli 1500 toimijaa.

Matalan kynnyksen harrasteliikuntaa laajennettiin edelleen ja liikuntaryhmiä eri ikäisille oli tarjolla kaikkiaan jo 131. Ikäihmisten liikuntaan tarkoitettu Seela-hanke vakinaistettiin ja toimintaa on tarjolla viidellä eri alueella. Urhea -akatemian toiminta kehittyi toisen asteen opiskelijoiden osalta ja syksyllä 2018 aloitettiin yläkouluikäisille suunnattu keskiviikkoisin tarjottava harrasteiltapäivä. Toimintaa järjestetään kuudessatoista eri lajissa 23 eri kohteessa. Lokakuussa saatujen tilastojen perusteella toimintaan on osallistunut noin 800 nuorta.

Alkuvuoden hyvät ulkoilukelit verottivat hieman uimahallikäyntejä, mutta vastaavasti Leppävaaran maauimalan käyntimäärät lisääntyivät edellisvuodesta. Ulko- ja luontoliikuntaan on panostettu, erityisesti ohjatun liikunnan kesäajan toiminnoissa. Liikuntaa ja liikettä on haluttu tuoda Espoon rantaraitille. Rantaraitin lisäksi vesiliikuntateema on ollut ohjatun liikunnan painopistealueena. Lähiliikuntapaikkoja on nostettu kuntalaisten tietoisuuteen Lähiliikuntapaikat tutuksi-kiertueen avulla.

Nuorisopalvelut otti vastuun Ohjaamotalo-konseptin muotoilusta ja kehittämisestä yhdessä kumppaneiden kanssa. Ohjaamotalo tarjoaa palveluja 16-29-vuotiaille nuorille elämän erilaisissa pulmatilanteissa. Nuorisoi-

palveluiden Espoo kaikille -projekti voitti vuonna 2018 Espoon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan TASSU-palkinnon. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi nuorisopalveluille rahoituksen valtakunnallisen etsivän nuorisotyön osaamiskeskuksen toiminnan käynnistämiseksi.

Talousarvion toteutuminen

Sivistystoimen toimintatulojen ilman nettobudjetoitua kulttuurin yksikköä ennustetaan ylittävän budjetin 2,2 milj. eurolla. Ylitys johtuu pääosin valtionavustuksista.

Sivistystoimen toimintamenojen ilman nettobudjetoitua kulttuurin yksikköä ennustetaan alittavan budjetin 0,5 milj. eurolla. Säästöjä syntyy mm. henkilöstömenoissa, jossa koulukohtaisen budjetin opetukseen varattua henkilöstömäärärahaa säästyy. Lisäksi säästöä syntyy varhaiskasvatuksessa henkilöstön rekrytointivaikeuksien takia. Nettosäästösummaa pienentää suomenkielisen opetuksen budjettilylytykset erityisesti kuljetusmenoissa.

Investointien toteutuminen

Investoinnit toteutuvat pääsääntöisesti budjetin mukaisesti. Liikuntapaikkojen perusparantamisen sekä liikunta- ja nuorisopalvelujen koneet ja kalusto määrärahojen ennustetaan kuluvan suunnitelmien mukaisesti. Myös kulttuurilautakunnan investointimäärärahan ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Opetuksen investoinneista 0,3 milj. euroa siirretään liikuntatoimeen. Muilta osin määrärahan ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Loppuvuoden suuret investointikustannukset johtuvat erityisesti Kivimiehen koulun varustamisesta. Svenska rum -lautakunnan investointimääräraha 20 000 euroa säästyy.

Varhaiskasvatuksen investointimenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Uusien tilojen kalustaminen painottuu loppuvuodelle, mikä aiheuttaa riskin tavarantoimitusten viivästymiseen kustannusten siirtymiseen vuodelle 2019.

Talousarvion toteutuminen sitovuustasoin

Tili	Tilinimi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
OPETUS- JA VARHAISKASVATUSLAUTAKUNTA									
	Tulot yhteensä	34 900	30 500	31 860	1 360	27 966	27 582	90,4 %	-1,4 %
	Menot yhteensä	-520 203	-536 966	-536 762	204	-426 967	-439 317	81,8 %	2,9 %
	TOIMINTAKATE	-485 303	-506 466	-504 903	1 563	-399 001	-411 735	81,3 %	3,2 %
SVENSKA RUM -LAUTAKUNTA									
	Tulot yhteensä	4 634	4 101	4 256	155	3 976	3 646	88,9 %	-8,3 %
	Menot yhteensä	-59 815	-62 231	-61 996	235	-49 059	-49 886	80,2 %	1,7 %
	TOIMINTAKATE	-55 180	-58 130	-57 740	390	-45 083	-46 240	79,5 %	2,6 %
KULTTUURI, brutto									
	Tulot yhteensä	878	950	950	0	880	860	90,5 %	-2,2 %
	Menot yhteensä	-32 735	-34 435	-34 503	-68	-28 140	-29 369	85,3 %	4,4 %
	TOIMINTAKATE	-31 857	-33 485	-33 553	-68	-27 261	-28 510	85,1 %	4,6 %
Kulttuuri, netto									
	Tulot yhteensä	1 885	790	1 700	910	1 470	1 570	198,7 %	6,8 %
	Menot yhteensä	-16 610	-16 115	-17 020	-905	-13 169	-12 978	80,5 %	-1,5 %
	TOIMINTAKATE	-14 725	-15 325	-15 320	5	-11 700	-11 408	74,4 %	-2,5 %
LIIKUNTA- JA NUORISOLAUTAKUNTA									
	Tulot yhteensä	6 079	5 727	6 395	668	5 161	5 608	97,9 %	8,7 %
	Menot yhteensä	-47 402	-51 019	-51 019	0	-37 940	-41 528	81,4 %	9,5 %
	TOIMINTAKATE	-41 324	-45 292	-44 624	668	-32 779	-35 920	79,3 %	9,6 %
MUU SIVISTYSTOIMI									
	Tulot yhteensä	2 614	2 432	2 432	0	2 129	2 026	83,3 %	-4,8 %
	Menot yhteensä	-29 583	-31 658	-31 658	0	-24 720	-24 455	77,2 %	-1,1 %
	TOIMINTAKATE	-26 969	-29 226	-29 225	0	-22 592	-22 430	76,7 %	-0,7 %

31 Opetus- ja varhaiskasvatustaloutta

Talousarvion toteutuminen

Toimialajohtaja korotti opetuksen tuloarvioita noin 0,3 milj. eurolla ja varhaiskasvatuksen tuloarviota noin 0,6 milj. eurolla. Toimintatulot ylittävät muutetun talousarvion noin 1,4 milj. eurolla johtuen valtionavustuksista ja ennakoitua suuremmista valtiolta saatavista pakolaislasten erityisyyden kustannuksista sekä tuista. Tulorajojen muutos sekä sisaruslisän alennus ovat vaikuttaneet asiakasmaksutulokertymään arvioitua vähemmän.

Opetuksen toimintamenojen arvioidaan ylittävän muutetun talousarvion noin 1,3 milj. eurolla. johtuen mm. palkantarkistuksista ja tuottavuuserästä sekä koulukuljetuksista. Koulukuljetusten ylitys johtuu pääosin toimittajan vaihdosta. Kuljetusten volyymin kasvu oli budjetoidun mukainen. Iltapäivätoimintaa järjestetään syyslukukaudesta lähtien myös ostopalveluna, josta aiheutuvia lisäkustannuksia ja asiakasmaksutuloja syntyy n. 0,6 milj. euroa eli toimintatavan muutoksella ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

Varhaiskasvatuksen toimintamenojen arvioidaan alittavan muutetun talousarvion 1,5 milj. eurolla. Henkilöstö- ja työvoimanvuokrauskulujen kasvuun ovat vaikuttaneet palkankorotukset sekä lasten määrän kasvu kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Henkilöstökulujen kasvu on kuitenkin ollut lasten määrän kasvuun nähden alhaisempaa johtuen henkilöstön saatavuuden vaikeuksista. Lyhyiden ja keskipitkien sairauspoissaolojen määrä kasvoi alkuvuodesta ja keväällä, mikä on myös vaikuttanut työvoimanvuokrauskustannusten kasvuun. Tukipalvelukustannusten arvioidaan ylittävän. Ylitys katetaan tulosityksikön talousarviosta.

Lasten kehityksen, kasvun ja oppimisen tuen palveluja on kehitetty rakenteita uudistamalla. Uudistus käynnistyi syksyllä ja viisi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssia on otettu käyttöön elokuusta 2018 lukien. Kustannukset tulevat vuodelle 2019 kokovuotuisina.

Vieraskielisten lasten määrän kasvu on edellyttänyt lasten kielen ja kulttuurin tuen palvelujen kehittämistä. Uudet kieli- ja kulttuuriopettajat palkattiin tammikuun sijasta elokuusta lukien. Alkuvuoden osalta syntyi kuluvalle vuodelle säästöä 0,5 milj. euroa. Vuodelle 2019 kustannukset tulevat kokovuotuisina. Uusien yksityisten varhaiskasvatuspaikkojen perustamiskustannuksiin anottavaa starttirahaa haettiin vuonna 2018 arvioitua vähemmän. Starttirahaan varattavat kustannukset alittuvat noin 0,3 milj. eurolla.

Kotihoidon tuella olevien lasten määrä on ollut huomattavasti ennakoitua pienempi. Kustannukset ja lasten määrä ovat vähentyneet samassa suhteessa. Kotihoidon tuen kustannusten arvioidaan alittavan talousarvion noin 1,8 milj. eurolla.

32 Svenska rum-taloutta

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 0,15 milj. eurolla johtuen perusopetuksen valtiolta saamista avustuksista. Toimintamenojen ennustetaan alittavan muutetun talousarvion noin 0,2 milj. eurolla johtuen mm. koulukohtaisen budjetin säästöistä sekä kotihoidontuen Espoo-lisän säästöistä.

35 Kulttuuri, brutto

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Toimintamenojen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion noin 0,07 milj. euroa. Ylitys johtuu kaupunginkirjaston tuloksellisuuserän kirjauksesta vuodelle 2018. Henkilöstökulujen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 0,2 milj. euroa. Ylitys johtuu palkankorotusvaikutuksesta ja epäpätevyydestä johtuneen palkanalennusten takaisinmaksusta. Lisäksi ylitykseen vaikuttaa em. tuloksellisuuserä.

Kaupunginkirjaston ulkoisten aineiden ja tarvikkeiden arvioidaan ylittävän muutetun talousarvion johtuen aineistohankinnan ennustetusta ylityksestä. Ylitys katetaan ulkoisten postipalveluiden ostojen säästöillä ja työnohjaukseen varattujen määrärahojen säästymisestä. Kulttuurin esikunnan sisäisten erien ennustetaan ylittävän talousarvion 0,15 milj. euroa johtuen mm. toimitilakustannuksista ja ict-kuluista. Ylitys katetaan ul-

koisista vuokrista ja asiakaspalveluiden ostoista. KULPS:ia koskeva sisäisten muiden menojen ylitys kate-
taan KULPSin ulkoisista muista menoista.

357 Kulttuuri, netto

Talousarvion toteutuminen

Nettobudjetoituja palvelualueita sitoo toimintakate. Nettobudjetoidun kulttuurin määrärahojen arvioidaan ylittävän tulojen ja menojen osalta noin 0,9 milj. euroa, joten toteumaennuste on toimintakatteen mukainen.

Ennusteessa on huomioitu kaupunginorkesterin kausikorttimaksujen jaksotus vuodelle 2019, noin 0,07 milj. euroa. Toimintatulojen kasvuun ovat vaikuttaneet kesällä avatun saaristomuseo Pentalan asiakasmaksutulot, Sisällissodan aikaan Espoossa -kirjan myyntitulot sekä kaupunginorkesterin konserttitoiminnan lipunmyynnin kasvu.

38 Liikunta- ja nuorisolautakunta

Talousarvion toteutuminen

Liikunta- ja nuorisopalvelujen tulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,7 milj. eurolla. Etsivä nuorisotyö siirtyi Omnialta nuorisopalveluihin 1.8.2017. Vuonna 2017 valtionosuus maksettiin Omnialle, vuonna 2018 valtionosuus kirjattiin nuorisopalvelujen tukiin ja avustuksiin. Lisäksi on valtiolta saatu tukia ja avustuksia mm. kansallisen etsivän nuorisotyön kehittämishankkeeseen.

Toimintamenojen arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti. Sisäiset toimitilavuokrat ylittyvät 0,3 milj. euroa budjettiin sisältymättömän Matinkylän urheilupuiston väliaikaisen huoltorakennuksen hankinnan takia. Tapiolan harjoitusareenan sopimusta on tarkistettu 0,2 milj. euroa talousarviota suuremmaksi. Nuorten työpajojen määräraha siirtyi sosiaalitoimesta 0,15 milj. euroa alibudjetoituna. Nämä ennustetaan katettavan yksikön määrärahoista.

39 Muu sivistystoimi

Talousarvion toteutuminen

Toimialajohtaja päätti jakaa tuloarviota suomenkieliseen opetukseen ja varhaiskasvatukseen yhteensä noin 0,9 milj. euroa. Toimintatulojen ja -menojen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti.

2.4 Tekninen ja ympäristötoimi

Tuloslaskelma								
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	31 298	21 435	22 058	623	17 001	15 471	72,2 %	-9,0 %
Maksutuotot, ulkoiset	38 735	37 238	30 913	-6 325	33 451	26 049	70,0 %	-22,1 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	149	15	39	24	107	38	256,7 %	-63,9 %
Vuokratuotot, ulkoiset	22 207	22 011	24 607	2 596	21 112	24 007	109,1 %	13,7 %
Muut tuotot, ulkoiset	23 496	79 761	78 685	-1 076	7 129	61 049	76,5 %	756,4 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	115 884	160 459	156 301	-4 158	78 800	126 614	78,9 %	60,7 %
Valmistus omaan käyttöön	14 115	7 575	12 846	5 271	11 953	8 430	111,3 %	-29,5 %
Henkilöstökulut	-41 441	-43 884	-43 556	328	-35 142	-35 258	80,3 %	0,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-100 522	-123 043	-127 309	-4 266	-86 695	-96 079	78,1 %	10,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-5 543	-4 723	-5 953	-1 230	-4 279	-4 807	101,8 %	12,3 %
Avustukset, ulkoiset	-466	-502	-206	296	-6	-6	1,2 %	0,0 %
Vuokrat, ulkoiset	-13 419	-26 133	-26 462	-329	-9 646	-19 965	76,4 %	107,0 %
Muut kulut, ulkoiset	-1 652	-333	-396	-63	-1 354	-118	35,5 %	-91,3 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-163 045	-198 619	-203 885	-5 266	-137 123	-156 239	78,7 %	13,9 %
Toimintatulot, sisäiset	16 516	13 865	14 600	735	12 835	12 213	88,1 %	-4,8 %
Toimintamenot, sisäiset	-22 606	-21 925	-22 479	-554	-18 198	-17 433	79,5 %	-4,2 %
Tulot yhteensä	146 515	181 900	183 747	1 848	103 588	147 257	81,0 %	42,2 %
Menot yhteensä	-185 651	-220 543	-226 363	-5 820	-155 320	-173 672	78,7 %	11,8 %
TOIMINTAKATE	-39 136	-38 644	-42 616	-3 972	-51 733	-26 415	68,4 %	-48,9 %

(koko tekninen ja ympäristötoimi)

Tuloslaskelma								
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI (pl. ulkopuol. työt, rakentamisen sis. palvelut)								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Myyntituotot, ulkoiset	11 664	6 435	7 058	623	5 804	6 513	101,2 %	12,2 %
Maksutuotot, ulkoiset	38 735	37 238	30 913	-6 325	33 451	26 049	70,0 %	-22,1 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	149	15	39	24	107	38	256,7 %	-63,9 %
Vuokratuotot, ulkoiset	22 207	22 011	24 607	2 596	21 112	24 007	109,1 %	13,7 %
Muut tuotot, ulkoiset	23 496	79 761	78 685	-1 076	7 129	61 049	76,5 %	756,4 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	96 250	145 459	141 301	-4 158	67 602	117 656	80,9 %	74,0 %
Valmistus omaan käyttöön	3 887	5 075	5 130	55	3 127	1 927	38,0 %	-38,4 %
Henkilöstökulut	-41 441	-43 884	-43 556	328	-35 142	-35 258	80,3 %	0,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-71 821	-105 630	-105 384	246	-70 992	-86 459	81,9 %	21,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-4 461	-4 723	-4 810	-88	-3 389	-3 665	77,6 %	8,1 %
Avustukset, ulkoiset	-466	-502	-206	296	-6	-6	1,2 %	0,0 %
Vuokrat, ulkoiset	-13 400	-26 133	-26 452	-319	-9 629	-19 954	76,4 %	107,2 %
Muut kulut, ulkoiset	-1 652	-333	-396	-63	-1 354	-118	35,5 %	-91,3 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-133 243	-181 206	-180 807	399	-120 513	-145 465	80,3 %	20,7 %
Toimintatulot, sisäiset	15 616	13 865	14 210	345	12 634	11 963	86,3 %	-5,3 %
Toimintamenot, sisäiset	-21 646	-21 838	-22 451	-613	-17 916	-17 431	79,8 %	-2,7 %
Tulot yhteensä	115 753	164 400	160 642	-3 758	83 362	131 546	80,0 %	57,8 %
Menot yhteensä	-154 889	-203 043	-203 258	-214	-138 429	-162 895	80,2 %	17,7 %
TOIMINTAKATE	-39 136	-38 644	-42 616	-3 972	-55 067	-31 350	81,1 %	-43,1 %

(tekninen ja ympäristötoimi ilman nettositovia tehtävälueita)

Toiminta ja kehittäminen

Kaupunkikeskusten kehittäminen jatkui. Tapiolassa Kulttuurikeskusta ja Kulttuuriaukiota ja niiden ympäristöä koskeva arkkitehtuurikilpailu käynnistyi kesäkuussa. Kilpailuun valittujen suunnitteluryhmien ehdotukset saatiin lokakuussa palkintolautakunnan arvioitaviksi. Ne julkaistaan yleisölle kommentoitaviksi loppuvuoden aikana.

Satakielenrinteen kaavoitustyö on edennyt vuonna 2017 järjestetyn arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta.

Kehä I:n tunnelointi ja muut parantamistoimet etenevät Keilaniemessä aikataulussa.

Keilaniemenrannan asemakaavan muutos eteni kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn. Asemakaavan muutoksen mukaan Keilaniemenrantaan on tulossa 161 metriä korkea toimisto- ja hotellitorni, jonka toimisto-osan päävuokralainen on KONE Oyj.

Otaniemessä Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun rakennus Väre valmistui syyskuussa. Samalla Väreen ja metroaseman yhteyteen avattiin uusi kauppakeskus.

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto päätti syyskuussa, että Tapiolan Urheilupuiston jalkapallostadionin kehittämistä jatketaan yhteistyössä SRV:n ja Esportin kanssa. Ensimmäiset asunnot Jousenpuiston alueelle Urheilupuiston metroaseman viereen valmistuivat lokakuussa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Finnookin osayleiskaavan lokakuussa. Kaava-alueelle tulee metroon tukeutuva uusi paikallinen keskus, jossa asuu 10 000 asukasta.

Espoon keskuksen kehittäminen jatkuu. Asuinalueeksi muuttuvassa Virastokeskuksessa aloitettiin syksyllä uuden Vaakunatorin perustustyöt ja ensimmäisten uusien asuintalojen rakentaminen. Kehittämistyön täysimittainen käynnistäminen edellyttää tyhjillään olevan kaupungintalon purkamista, joka odottaa ratkaisuja asiasta tehtyihin valituksiin.

Suurpellossa Henttaanlaakson kaava-alueen asemakaavat saivat lainvoiman. Alueen katujen pohjarakennustyöt aloitetaan vielä vuoden 2018 aikana. Suurpellon alueella asuu nyt noin 4 000 asukasta.

Aluemarkkinointia on tehostettu. Syksyn aikana on toteutettu markkinointikampanja, jolla raiteiden varrella olevat Espoon kehittyvät alueet ovat saaneet kansainvälistä ja kotimaista näkyvyyttä Googlessa, Twitterissä sekä lentokonemedioissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa asunto-ohjelman vuosille 2018–2021. Asunto-ohjelman keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät asuntotuotannon ja monipuolisen asuntotarjonnan edistämiseen, eri väestöryhmien asumisen turvaamiseen, asuinalueiden tasapainoiseen kehittämiseen sekä asumisen ekologisen kestävyuden parantamiseen. Tulevina vuosina Espoo aikoo vähentää asumisen ilmastopäästöjä keskittämällä kaavoitusta ja rakentamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle sekä edistämällä uusiutuvien energialähteiden käyttöä. Toimenpiteitä suunnataan aiempaa voimakkaammin myös asuinalueiden tasapainoiseen kehittämiseen.

Kaupunkipyöräkausi päättyi onnistuneesti. Vuonna 2018 kaupunkipyörillä tehtiin Espoossa ja Helsingissä yli kolme miljoonaa matkaa. Yhdellä pyörällä ajettiin Espoossa noin kolme matkaa. Kaupunkipyörillä poljetaan Espoossa sekä itsenäisiä matkoja että joukkoliikenteen liityntämatkoja. Seudullisia Espoon ja Helsingin välisiä matkoja tehtiin lähinnä Otaniemen ja Keilaniemen suunnalla. Espoon kaupunkipyöräjärjestelmässä on 105 asemaa ja 1050 pyörää.

Myös yritykset saivat mahdollisuuden hankkia oman kaupunkipyöräaseman kiinteistönsä viereen. Yritysten omat kaupunkipyöräasemat tulevat käyttöön huhtikuussa alkavalla kaupunkipyöräkaudella.

Liito-oravien suojelemista koskevia toimia Espoossa vahvistetaan. Espoo on mukana liito-oravan suojelua edistävissä hankkeissa, jolle Euroopan komissio on myöntänyt 6,7 miljoonan euron suuruisen LIFE-ympäristörahoituksen. Espoo vastaa yhdessä Jyväskylän ja Kuopion kanssa hankkeen osuudesta, joka keskittyy liito-oravien suojelun, kaavoituksen ja asuntorakentamisen yhteensovittamiseen.

Osa Tietotien toimistotiloista valmistui muuttokuntoon lokakuun lopussa. Ensimmäiset yksiköt ovat jo muutaneet Espoon keskuksesta Otaniemeen. Muuttavat yksiköt ovat kehittäneet monitiloimistoon soveltuvien uusien työskentelytapoja useissa työpajoissa syksyn aikana. Väistöt liittyvät Espoon keskuksen kehittämiseen.

Talousarvion toteutuminen

Maanluovutuksesta saatavien tulojen arvioidaan toteutuvan kaupunkitasolla hyvin. Ennuste on, että 99 % talousarvion tuloista toteutuu. Maankäyttösopimustulojen tuloutuksessa sen sijaan jäädytään talousarviosta yhteensä 14 milj. euroa. Syynä on osin se, että sopimustuloilla rahoitettavat investoinnit eivät ole toteutuneet suunnitellusti ja toisaalta se, että sopimustuloja ei ole voitu laskuttaa suunnitellusti, koska sopimusosapuolen maksuvelvollisuuden perusteet eivät ole täyttyneet kalenterivuoden aikana.

Määrärahaloudessa sekä taseyksiköissä menot toteutuvat talousarvion puitteissa, mutta Tilapalveluliikelaitoksen vuokra- ja palvelutuotannon sopimustulot eivät riitä kattamaan kasvaneen toiminnan kuluja. Tilapalvelujen kaikkien palvelualueiden ja yksiköiden töiden ja sitä kautta myös menojen määrä on kasvanut koulut kuntoon tavoitteen toteuttamisen toimenpiteistä sekä suuren investointiohjelman valmistelun kasvusta.

Investointien toteutuminen

Kunnallistekniikan investointien ennustetaan toteutuvan pääasiassa talousarvion mukaisesti, vaikka alkuvuonna sääolosuhteet hidastivat investointien etenemistä. Ennusteessa on arvioitu, että maankäyttömaksuilla rahoitettavat investoinnit toteutuvat 8 milj. euroa alle talousarvion sekä Tapiolan taseyksikön kunnallistekniikan investoinnit ylittyvät 5 milj. euroa Tapiolantien sillan rakentamisen vuoksi.

Talousarvion toteutuminen sitovuustasoittain

	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
TEKNINEN LAUTAKUNTA (pl. ulkopuoliset työt ja rakentamisen)								
Tulot yhteensä	49 113	47 799	40 469	-7 330	39 495	30 670	64,2 %	-22,3 %
Valmistus omaan käyttöön	3 746	4 960	4 960	0	3 039	1 764	35,6 %	-42,0 %
Menot yhteensä	-53 498	-55 495	-55 495	0	-43 976	-44 592	80,4 %	1,4 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-49 752	-50 535	-50 535	0	-40 937	-42 828	84,7 %	4,6 %
TOIMINTAKATE	-4 385	-7 696	-15 026	-7 330	-4 481	-13 922	180,9 %	210,7 %
Ulkopuoliset työt								
Tulot yhteensä	19 634	15 000	15 000	0	11 197	8 958	59,7 %	-20,0 %
Menot yhteensä	-19 634	-15 000	-15 000	0	-5 314	-2 696	18,0 %	-49,3 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-19 634	-15 000	-15 000	0	-5 314	-2 696	18,0 %	-49,3 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	5 884	6 262		6,4 %
Rakentamisen sisäiset palvelut								
Tulot yhteensä	11 128	2 500	8 106	5 606	9 028	6 754	270,1 %	-25,2 %
Valmistus omaan käyttöön	10 228	2 500	7 716	5 216	8 826	6 503	260,1 %	-26,3 %
Menot yhteensä	-11 128	-2 500	-8 106	-5 606	-11 578	-8 081	323,2 %	-30,2 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-900	0	-390	-390	-2 751	-1 578		-42,7 %
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	-2 550	-1 327		-47,9 %
KAUPUNKISUUNNITTELU- LAUTAKUNTA								
Tulot yhteensä	742	550	575	25	620	491	89,3 %	-20,8 %
Menot yhteensä	-10 663	-10 078	-10 078	0	-8 716	-8 074	80,1 %	-7,4 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-10 663	-10 078	-10 078	0	-8 716	-8 074	80,1 %	-7,4 %
TOIMINTAKATE	-9 921	-9 528	-9 503	25	-8 096	-7 583	79,6 %	-6,3 %
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA								
Tulot yhteensä	91	70	84	14	77	72	103,2 %	-6,2 %
Menot yhteensä	-2 552	-2 738	-2 738	0	-2 049	-2 036	74,4 %	-0,6 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-2 552	-2 738	-2 738	0	-2 049	-2 036	74,4 %	-0,6 %
TOIMINTAKATE	-2 461	-2 668	-2 654	14	-1 972	-1 964	73,6 %	-0,4 %
RAKENNUSLAUTAKUNTA								
Tulot yhteensä	6 603	5 000	6 720	1 720	5 797	6 530	130,6 %	12,6 %
Menot yhteensä	-4 078	-3 877	-4 037	-160	-3 410	-3 335	86,0 %	-2,2 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-4 078	-3 877	-4 037	-160	-3 410	-3 335	86,0 %	-2,2 %
TOIMINTAKATE	2 526	1 123	2 683	1 560	2 387	3 195	284,5 %	33,8 %
JOUKKOLIIKENNE								
Tulot yhteensä	6 177	46 625	46 568	-57	2 441	38 599	82,8 %	1 481,6 %
Menot yhteensä	-66 332	-113 063	-113 118	-54	-65 950	-92 382	81,7 %	40,1 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-66 332	-113 063	-113 118	-54	-65 950	-92 382	81,7 %	40,1 %
TOIMINTAKATE	-60 155	-66 439	-66 550	-111	-63 509	-53 783	81,0 %	-15,3 %
MUUT TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT								
Tulot yhteensä	53 026	64 356	66 226	1 870	34 932	55 184	85,7 %	58,0 %
Valmistus omaan käyttöön	141	115	170	55	87	162	141,3 %	86,5 %
Menot yhteensä	-17 767	-17 791	-17 791	0	-14 327	-12 476	70,1 %	-12,9 %
Menot ilman valmistusta omaan käyttöön	-17 626	-17 676	-17 621	55	-14 240	-12 314	69,7 %	-13,5 %
TOIMINTAKATE	35 260	46 565	48 434	1 870	20 605	42 707	91,7 %	107,3 %

41 Tekninen lautakunta

Talousarvion toteutuminen

Rakentamisen hyvä suhdanne on vaikuttanut positiivisesti maastomittaus- ja kiinteistönmuodostustuloihin, alueiden käytön lupamaksuihin sekä maamassojen vastaanottomaksuihin. Näiden tulokertymä on ylittänyt edellisen vuoden vastaavan tulokertymän. Maankäyttösopimusmaksun tuloutus jää 8 milj. euroa talousarviota pienemmäksi, koska maksuilla rahoitettavia investointeja arvioidaan toteutuvan 8 milj. euroa talousarviota vähemmän.

Kaupunkitekniikan keskuksen tuottavuus on kasvanut edellisestä vuodesta: menot ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla, mutta suoritteet niin ylläpidettävissä neliöissä kuin kappalemääräisissä tuotannoissa ovat kasvaneet.

Kunnallistekniikan investointien ennustetaan toteutuvan pääasiassa talousarvion mukaisesti, vaikka alkuvuonna sääolosuhteet hidastivat investointien etenemistä. Ennusteessa on arvioitu, että maankäyttömaksuilla rahoitettavat investoinnit toteutuvat 8 milj. euroa alle talousarvion. Määrärahan vajaan käytön syitä ovat mm. talonrakentajasta riippuvat urakat (esim. Pyyntitie, Ukkohauentie), vesiluvan kestäminen (esim. Nuttukuja) sekä kustannusarvioita edullisemmat urakat.

Ulkopuoliset työt

Ulkopuoliset työt ovat pääasiassa HSY:lle toteutettavia vesi- ja viemäriverkoston rakentamispalveluja.

Ulkopuoliset työt on nettobudjetoitu ja toimintakate on sitova. Toimintakate toteutuu talousarvion mukaisena.

Rakentamisen sisäiset palvelut

Rakentamisen sisäisten palvelujen menot koostuvat sellaisten rakentamishankkeiden menoista, jotka Kaupunkitekniikan keskus rakentaa pääasiallisesti omaa henkilökuntaa käyttäen. Rakentamisen sisäiset palvelut on nettobudjetoitu ja toimintakate on sitova. Toimintakate toteutuu talousarvion mukaisena.

43 Kaupunkisuunnittelulautakunta

Talousarvion toteutuminen

Tulojen arvioidaan ylittyvän noin 25 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulot kertyvät pääosin ulkoisista maksutuloista, joiden ennustetaan toteutuvan lähes budjetoidusti. Sisäisiä toimintatuloja on kertynyt 53 000 euroa, lähinnä peruskaupungilta saatuja lupamaksuja.

Menojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kaupunkisuunnittelukeskus muuttaa väistötiloihin Otaniemeen kahdessa vaiheessa 1.11.2018 ja 1.1.2019. Muuttoon liittyvät kustannukset aiheuttavat painetta määrärahojen riittävyyteen loppuvuodesta.

44 Ympäristölautakunta

Talousarvion toteutuminen

Tulojen arvioidaan ylittyvän noin 14 000 euroa budjetoidusta, lähinnä ELY-keskukselta saatujen vesiensuojeluun liittyvien tukien ja avustusten osalta. Menojen arvioidaan toteutuvan budjetoidusti. Ympäristökeskus muuttaa väistötiloihin Otaniemeen 1.1.2019. Muuttoon liittyvät kustannukset aiheuttavat painetta määrärahojen riittävyyteen loppuvuodesta. Projektihankkeista säästyviä määrärahoja kohdennetaan mm. muutosta aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

45 Rakennuslautakunta

Talousarvion toteutuminen

Tulojen arvioidaan ylittyvän 1,7 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Tulot kertyvät pääosin ulkoisista maksutuloista. Tulokertymään vaikuttaa suurten hankkeiden määrä ja metroasemien lähialueiden hankkeet. Joulukuussa 2017 oli useita isoja lupia, jotka laskutettiin tämän vuoden puolella. Samoin alkuvuodesta 2018 oli useita isoja lupia, mikä näkyy hyvänä tulokertymänä. Mm. metron maanalaisia lupia myönnettiin kolme. Nyt kaikki metron kakkosvaiheen tunnelit on luvitettu. Saapuneiden hakemusten määrän arvioidaan jäävän koko vuoden osalta jonkin verran talousarviossa asetetuista tavoitteista.

Menojen arvioidaan ylittyvän noin 160 000 euroa budjetoidusta, lähinnä henkilöstömenojen osalta. Suurin osa menoista on henkilöstömenoja, toteuma 87 %. Sopimuskorotus nostaa rakennusvalvontakeskuksen henkilöstömenoja noin 24 000 euroa talousarvioon verrattuna. Tuloksellisuuserän suuruus on 22 000 euroa. Rakennusvalvontakeskus muuttaa ensi vuoden puolella nykyisistä toimitiloista virastotalo 3:een. Muuttoon liittyvät kustannukset tulevat kohdistumaan pääosin vuodelle 2019.

46 Joukkoliikenne

Talousarvion toteutuminen

Espoo on tarkistanut joukkoliikenneinfrakorvauksen laskutustaan Tapiolan eteläisen sisäänkäynnin pääomakulujen, sähköbussien latureiden pääoma- ja ylläpitokulujen sekä Leppävaaran asematunnelin perusparan-

nusten pääomakulujen osalta. Erät on arvioitu talousarvioon ja nyt ne korjataan vastaamaan toteutuneita kustannuksia. Täsmennys alentaa infrakorvaustulojen loppusummaa 0,3 milj. euroa.

Keskeiset menot ovat HSL:lle maksettavia kuntaosuuksia, Länsimetro Oy:n vastikkeita sekä kaupunkipyörien palvelumaksuja. Menojen arvioidaan toteutuvan kokonaisuutena talousarvion mukaisina.

49 Muut tekniset ja ympäristöpalvelut

Talousarvion toteutuminen

Tulot koostuvat maanmyyntivoitoista, asuntojen vuokratuotoista sekä ulkoisista ja sisäisistä maanvuokratuotoista. Tulojen kokonaiskertymä ylittää talousarvion 1,8 milj. euroa. Maanmyyntivoittoja kertyy jonkin verran talousarviota vähemmän, mutta maanvuokratuottoja sen sijaan enemmän. Maanvuotuksessa vuokrauksen suosio on jatkunut edellisten vuosien tapaan.

Esikunnan asunto-, tontti- ja hallinto- ja kehittämissyksiköiden menot toteutuvat pääosin talousarvion mukaisesti. Toimielimen määrärahoissa on myös varausta alueiden kehittämiseen, koko toimialan kehittämismenoihin, asumiseen liittyviin avustuksiin sekä maanomaisuudesta huolehtimiseen siltä osin, kun menot kuuluvat käyttötalouteen. Tällaisia käyttötalouteen kuuluvia menoja ovat pilaantuneiden maiden puhdistusmenot sekä Suurpellon taseyksikön sisäiset maankäyttösopimusmaksut. Kaikki nämä muut kuin yksiköiden menot vaihtelevat vuosittain suuresti. Tänä vuonna toimialatasoista kehittämistä on toimitilojen PPP-hanke sekä Tietokylään muuttoon valmistautuminen. Finnoon alueen tontinluovutuksia silmällä pitäen on kehitetty alueen energiamääräyksiä. Määräyksiä on esitelty elinkeino- ja kilpailukykyjaostolle 22.10.2018. Maaomaisuuden omistukseen liittyvinä erinä tultaneen tilinpäätöksen yhteydessä tekemään kaksi pakollista varausta.

2.4.1 Tilapalvelut-liikelaitos

ESPOO ESBO								
Liikelaitosten tuloslaskelma								
TILAPALVELUT -LIIKELAITOS								
1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Liikevaihto	239 098	242 463	244 625	2 162	198 388	201 191	83,0%	1,4%
Valmistus omaan käyttöön	283	78	78	0	0	24	30,6%	
Liiketoiminnan muut tuotot	1 297	201	3 972	3 771	889	3 643	1 812,6%	309,8%
Materiaalit ja palvelut	-57 001	-55 588	-61 564	-5 977	-46 842	-50 154	90,2%	7,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 400	-20 800	-20 974	-175	-16 892	-16 483	79,2%	-2,4%
Palvelujen ostot	-36 601	-34 788	-40 590	-5 802	-29 950	-33 671	96,8%	12,4%
Henkilöstökulut	-22 107	-22 075	-21 538	537	-18 885	-17 922	81,2%	-5,1%
Palkat ja palkkiot	-17 267	-17 329			-14 661	-13 961	80,6%	-4,8%
Henkilösivukulut	-4 840	-4 746			-4 224	-3 962	83,5%	-6,2%
Eläkekulut	-4 034	-3 970			-3 454	-3 359	84,6%	-2,7%
Muut henkilösivukulut	-806	-775			-770	-602	77,7%	-21,8%
Poistot ja arvonalentumiset	-45 305	-43 939	-47 980	-4 042	-37 361	-40 194	91,5%	7,6%
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 305	-43 939	-47 129	-3 190	-37 361	-39 518	89,9%	5,8%
Arvonalentumiset			-852	-852		-676		
Liiketoiminnan muut kulut	-72 050	-73 032	-74 060	-1 028	-72 513	-62 469	85,5%	-13,9%
Avustukset	-59		0	0	0			
Vuokrat	-71 720	-72 764	-73 731	-967	-72 272	-62 173	85,4%	-14,0%
Muut kulut	-272	-268	-329	-61	-241	-296	110,4%	22,8%
Liikeylijäämä (-) (alijäämä)	44 215	48 109	43 532	-4 576	23 676	34 118	70,9%	44,1%
Rahoitustuotot ja -kulut	-28 570	-28 157	-28 571	-414	-23 808	-23 813	84,6%	0,0%
Kunnalle maksetut korkokulut	-148		-148	-148	-122	-126		2,6%
Korvaus peruspääomasta	-28 418	-28 157	-28 418	-260	-23 682	-23 682	84,1%	0,0%
Muut rahoituskulut	-5		-5	-5	-4	-5		35,2%
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia erä	15 645	19 951	14 962	-4 990	-132	10 305	51,7%	-7 902,8%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	15 645	19 951	14 962	-4 990	-132	10 305	51,7%	-7 902,8%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	5 019	4 337	4 337	0	0		0,0%	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 665	24 288	19 299	-4 990	-132	10 305	42,4%	-7 902,8%

Toiminta ja kehittäminen

Tilapalvelut-liikelaitos on valmistellut yhteistyössä sivistystoimen kanssa Public Private Partnership- malliin perustuvaa hankintaa 4-5 koulun ja muutaman päiväkodin toteuttamiseksi projektiyhtiömallin kautta. Tilapalvelut on päivittänyt ja toteuttaa suunnitelman mukaisesti Espoon keskuksen kehittämisen väistösuunnitelmaa. Aarnivalkean ja Jupperin siirtokoulujen sekä muutaman siirtokelpoisen päiväkodin käyttöönotto on valmisteilla mm. Painiittyn, Jupperiin ja Perkkäälle.

Uusikummun koulun tilojen rakentaminen on käynnissä ja osa Tietotien toimistotiloista oli muuttovalmiina lokakuun lopussa. Monikon Leppävaaran koulukeskuksen suunnittelu ja rakentamisen valmistelu etenee siten, että rakentaminen alkaa keväällä 2019.

Koulut kuntoon -ohjelman laadinta etenee ja toukokuussa olleen sisäilma hackathonin kolmen voittajayrityksen kanssa on valittu pilottikohteet. Tavoitteena reaaliaikaisen, ymmärrettävän sisäilmaolosuhdetiedon saaminen käyttäjille.

Lähtövaihtuvuus on kasvanut rakentamisen korkeasuhdanteen vuoksi. Liikelaitoksessa on useita avoimia vakansseja, joiden rekrytointi on menossa.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio ei toteudu ja tulostavoite jää 5 milj. euroa alle tavoitteen. Liikevaihdon ennustetaan kasvavan 2,2 milj. eurolla pääosin siksi, että sisäiset asiakkaat ovat tilanneet arvioitua enemmän käyttäjäpalveluita. Muut tuotot ovat kasvaneet 3,7 milj. eurolla Koy Espoon Suviniityn pysäköinnin osakkeiden myynnin vuoksi.

Tilapalvelujen kaikkien palvelualueiden ja yksiköiden töiden ja sitä kautta myös menojen määrä on kasvanut koulut kuntoon tavoitteen toteuttamisen toimenpiteistä sekä suuren investointiohjelman valmistelun kasvusta. Tilapalvelujen vuokra- ja palvelutuotannon sopimustulot eivät riitä kattamaan kasvaneen toiminnan kuluja.

Menot tulevat ylittämään budjetin materiaalin ja palvelujen ostoissa 6 milj. eurolla sekä liiketoiminnan muissa kuluissa ulkoiset vuokratulot kasvavat 1 milj. eurolla. Kasvun aiheuttaa Koy Espoon Suviniityn pysäköinnin osakkeisiin kohdistuvan lainaosuuden maksu osakkeiden myynnin yhteydessä. Henkilöstökulujen ennustetaan alittuvan 0,5 milj. eurolla. Palvelujen ostojen arvioidaan ylittyvän 5,8 milj. eurolla, johtuen kunnossapidon ja muun rakennuttamisen lisääntyneistä palvelujen ostoista sekä palvelutuotannon ostopalvelujen kasvusta.

Palvelutuotannon palvelujen ostojen määrä on kasvanut erityisesti siivouspalvelujen ja kiinteistönhoidon palvelujen lisääntymisestä. Siivouspalvelujen menojen kasvu on yli 1,2 milj. euroa yli budjetin. Kiinteistöjen ylläpidon töihin on panostettu, jotta koulut kuntoon tavoitteen vaatimukset terveellisistä tiloista toteutuvat. Ennakoivat työt kuten mm. salaojien ja viemäreiden huuhtelut, horminuohoukset ja ilmanvaihdon puhdistukset ovat lisänneet kustannuksia.

Tilapalveluissa tehdään lisäksi paljon esisuunnittelua ja selvityksiä hankkeille, jotka eivät vielä ole investointiohjelmassa. Suurimmat kohteet ovat olleet Espoolaisten talon esisuunnittelun käynnistäminen, PPP-hankkeen valmistelu ja käynnistäminen sekä ulkopuolisilla teetetyt sisäilmakatselmukset.

Sisäilmaprosessin mukaisen uudistetun toimintatavan käyttöönotto on lisännyt ulkopuolisten asiantuntijoiden tarvetta omien resurssien tueksi, mistä aiheutuneet kustannukset olivat tarkastelujaksolla noin 280 000 euroa.

Purkukulujen toteuma on 207 % ennakoitua suurempien purkukustannusten kohdistuttua vuodelle 2018. Suurimmat purkukohteet olivat Veräjapellon koulurakennusten purkaminen (0,6 milj. euroa) uuden Monikon koulukeskuksen tieltä, Karhusuon vanhan koulun purkaminen (0,6 milj. euroa) uuden koulun tieltä sekä kauan tyhjillään olleen kaupungintalon (0,6 milj. euroa) purkusuunnittelu sekä purkuun liittyvät tekniikan muutostyöt valtuustotalolla. Ylitys tarkastelujaksolla oli 1,3 milj. euroa.

Suunnitelman mukaisten poistojen ennustetaan ylittyvän 3 milj. eurolla ja Niipperin opettaja-asuntolan purun takia on kirjattu kertapoistona 0,9 milj. euron arvonalentuminen.

Liikelaitoksen sitova tulostavoite käyttötalouden osalta on 19.9 milj. euroa ylijäämäinen tulos ennen varauksia. Tämänhetkisten tietojen perusteella ennustetaan, että tulostavoite ei toteudu.

Investointien toteutuminen

Investointimenojen ennustetaan olevan 74 milj. euroa (budjetti 83,6 milj. euroa, josta lokakuun lopussa on käytetty 60,6 % eli 50,6 milj. euroa). Kokonaistoteuman ennustetaan olevan 88,5 % vuodelle 2018.

Uudisrakentamisen ennuste on 41,8 milj. euroa (budjetti 54,6 milj. euroa), käyttö 48,8 %, josta elinkaarta jatkavien käyttö 61,3%, palveluverkkotöiden 80 % ja hallinnon tilatehokkuuden parantamisen 76,6 % sekä siirtokelpoiset toimitilat 175,8 %. Perusparantamisen ennuste on budjetin mukainen 9 milj. euroa ja käyttö 69,4 %.

Tilapalveluiden osakeinvestointien ennustetaan toteutuvan budjetin mukaisesti, koska kiinteistöyhtiöiden rahastoinnit ovat ennusteen mukaiset. Yhtiöiden rahoitusvastikkeista on siirretty osakkeisiin lokakuun loppuun mennessä 17,7 milj. eurolla.

Sitovien tulostavoitteiden toteutuminen

Tilapalvelut-liikelaitosta sitoo valtuustoon nähden talousarviossa ja taloussuunnitelmassa esitetyt liikelaitoksen sitovat tavoitteet, jotka on esitetty talousarviokirjassa liikelaitoksen suunnitelmatekstissä.

1. Liikelaitoksen vuoden 2018 tulostavoite on 19,9 milj. euroa ylijäämäinen tulos ennen varauksia.

-Ennustetaan ettei tavoite toteudu

2. Liikelaitoksen talonrakennusinvestointien hankkeiden toteutuminen valtuuston päättämän talousarvion sekä taloussuunnitelman investointiohjelman aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti.

-Ennustetaan ettei tavoite toteudu.

3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investoinnit 2018							
1 000 EUR							
	Alkuperäinen A 2018	Muutokset	Korotukset	Muutettu TA 2018	Toteuma 10/2018	Jäljellä	Ennuste 10/2018
91 AINEETOMAT HYÖDYKKEET	-68 768			-68 768	-2 887	-65 881	-44 984
92 MAA- JA VESIALUEET	-8 000	-3 120		-11 120	-8 827	-2 293	-11 120
94 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHT.	-93 140			-93 140	-70 058	-23 082	-85 140
941 Liikenneväylät	-19 540			-19 540	-17 019	-2 521	-19 540
942 Alueellinen kunnallistekniikka	-17 100			-17 100	-16 694	-406	-17 100
HA KT-sopimusrakentaminen	-30 000			-30 000	-20 513	-9 487	-22 000
948 Muu sopimus- ja projektirakentaminen	-21 800	0	0	-21 800	-12 084	-9 716	-21 800
949 Liikuntapaikkojen perusparantaminen	-1 500			-1 500	-952	-548	-1 500
95 KONEET JA KALUSTO	-11 793			-11 793	-3 564	-8 229	-11 532
96 OSAKKEET JA OSUUDET	-15 917	-880		-16 797	-13 239	-3 558	-16 097
TILAPALVELUT YHTEENSÄ	-82 564	0	-1 000	-83 564	-50 627	-32 936	-74 042
Uudisrakentaminen	-53 606		-1 000	-54 606	-26 670	-27 936	-41 820
Perusparantaminen	-9 000			-9 000	-6 248	-2 752	-9 000
Koneet ja kalusto					66	-66	-3 265
Osakkeet ja osuudet	-19 958			-19 958	-17 776	-2 182	-19 958
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos	-2 000			-2 000	-617	-1 383	-2 000
Suurpellon taseyksikkö	-3 500			-3 500	-729	-2 771	-2 000
Tapiolan taseyksikkö	-68 605			-68 605	-56 991	-11 614	-73 605
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-354 287	-4 000	-1 000	-359 287	-207 540	-151 747	-320 520

Kuluvan vuoden toteumakertymän ja tiedossa olevien siirtymien perusteella voidaan investointien kokonaismääräksi arvioida noin 310 milj. euroa. Nettoinvestointien arvio on noin 266 milj. euroa.

Aineettomien investointien kautta kanavoidaan länsimetron valtionosuudet Länsimetro Oy:lle. Sekä menoihin että tuloihin on budjetoitu metron II vaiheen valtionavustuksia 63,2 milj. euroa. Vuodelle 2018 kirjattavien valtionavustusten määrä tarkentuu vuoden lopulla ja kirjaukset tehdään vuodenvaihteessa tilinpäätöksen yhteydessä. Ennuste vuodelle 2018 kirjattavista avustuksista on 40 milj. euroa.

IT-investointien merkittävimpiä toteutuksia on ollut varhaiskasvatuksen EVAKA -järjestelmän sekä sähköisten asiointipalvelujen ja SITO:n sähköisten hakemusten kehittäminen.

Kunnallistekniikan investointien ennustetaan toteutuvan pääasiassa talousarvion mukaisesti, vaikka alkuvuonna sääolosuhteet hidastivat investointien etenemistä. Ennusteessa on arvioitu, että maankäyttömaksuilla rahoitettavat investoinnit toteutuvat 8 milj. euroa alle talousarvion. Suurempia hankkeita on vuoden aikana ollut käynnissä mm. Espoonväylällä, Turunväylällä ja Vernon alueella.

Tilapalvelujen investointimenojen ennustetaan olevan 74 milj. euroa ja alittavan talousarvion 10 milj. eurolla. Uudisrakentamisen investoinnit eivät tule toteutumaan siinä määrin kuin muutetussa talousarviossa on varauduttu. Hankkeiden käynnistyminen ja eteneminen on viivästynyt joiltain osin mm. kaavavalitusten ja muuttuneiden suunnitelmien vuoksi. Osakeinvestointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kone ja kalustoinvestointeihin kirjataan Tietokylän kalustaminen ja varustaminen.

3.1 Suurpellon taseyksikkö

Liikelaitosten tuloslaskelma								
ESPOO ESBO								
SUURPELTO 1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Liikevaihto	3 503	1 800	1 743	-57	2 663	859	47,7%	-67,8%
Liiketoiminnan muut tuotot		2 600	407	-2 193		0	0,0%	
Materiaalit ja palvelut	-83	-84	-137	-53	-79	-134	159,3%	68,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0		0	0	0			-100,0%
Palvelujen ostot	-83	-84	-137	-53	-79	-134	159,3%	68,8%
Henkilöstökulut	-94	-96	-96	0	-80	-80	83,9%	-0,2%
Palkat ja palkkiot	-77	-79			-66	-67	84,0%	0,8%
Henkilösivukulut	-16	-16			-14	-14	83,2%	-4,9%
Eläkekulut	-13	-13			-11	-11	84,3%	-1,0%
Muut henkilösivukulut	-3	-3			-3	-3	78,6%	-19,0%
Poistot ja arvonalentumiset	-5 439	-5 639	-5 592	47	-4 533	-4 660	82,6%	2,8%
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 439	-5 639	-5 592	47	-4 533	-4 660	82,6%	2,8%
Liiketoiminnan muut kulut	0		-2	-2	0	-2		4 587,9%
Vuokrat			-2	-2		-2		
Muut kulut	0		0	0	0			-100,0%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-2 113	-1 419	-3 677	-2 258	-2 030	-4 018	283,2%	97,9%
Rahoitustuotot ja -kulut	1			0	1			-100,0%
Korkotuotot	1			0	1			-100,0%
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-2 112	-1 419	-3 677	-2 258	-2 029	-4 018	283,2%	98,0%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-2 112	-1 419	-3 677	-2 258	-2 029	-4 018	283,2%	98,0%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 112	-1 419	-3 677	-2 258	-2 029	-4 018	283,2%	98,0%

Toiminta ja kehittäminen

Jo aiemmin kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytyjen kaava-alueiden IV ja V viemistä eteenpäin valmistellaan ns. katukaavana ilman rakennusoikeuksia. Kaava-alueiden VI ja VII asemakaava (Nygrannas) palautettiin uudelleenvalmisteluun. Nygrannaksen osalta pohditaan jatkotyöstön mahdollisuuksia. Kaava-alueen III asemakaavat ovat nyt vahvistettuja ja katujen pohjarakennustyöt aloitetaan vielä loppuvuodesta.

Suurpellon keskuksen ympäristön asuntorakennuskohteissa rakentaminen on käynnistynyt. Ko. alueella uusia rakennuskohteita käynnistyy talven aikana.

Suurpellon alueella asuu noin 4 000 asukasta. Alueelle on saatu olennaiset palvelut tavoitteen mukaisesti etupainotteisina. Koko alueen vision tarkastelussa ovat vahvuuksiksi painottuneet alueen liikunnalliset palvelut, luonnonläheisyys, kansainvälisyys sekä mahdollisuudet erilaisten ruokaan liittyvien palveluiden ja toimintojen kehittäminen. Opinmäen ilta- ja viikonloppu käyttö on lisääntynyt. Kohteen näkyvyys tapahtuma- ja kilpailukeskuksena on kasvanut.

Talousarvion toteutuminen

Tulotavoite alittuu 2,4 milj. euroa, koska vuodelle 2018 suunniteltu tonttikauppa siirtyy pääosin pysäköintijärjestelyjen keskeneräisyyden vuoksi.

Investointien toteutuminen

Kaava-alueen III katujen pohjarakennustöiden aloitus ajoittuu aivan loppuvuoteen. Kustannuksia ei siksi kerry talousarvioin mukaisesti vielä tälle vuodelle. Tämän vuoksi investointimenojen ennustetta on alennettu 1,5 milj. euroa.

3.2 Tapiolan taseyksikkö

Liikelaitosten tuloslaskelma								
TAPIOLA 1000 EUR								
Tiliniemi	TP 2017	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018	Kasvu-% 2017-2018
Liikevaihto	10 512	10 893	5 001	-5 891	7 935	4 695	43,1%	-40,8%
Liiketoiminnan muut tuotot	12 203	36 000	34 900	-1 100	12 203	25 772	71,6%	111,2%
Materiaalit ja palvelut	-139	-210	-200	10	-116	-144	68,5%	23,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0		0	0	0	0		-2,7%
Palvelujen ostot	-138	-210	-200	10	-116	-144	68,4%	23,8%
Henkilöstökulut	-199	-196	-196	0	-166	-150	76,6%	-9,2%
Palkat ja palkkiot	-164	-163			-136	-125	76,8%	-8,3%
Henkilösivukulut	-35	-34			-30	-26	75,8%	-13,4%
Eläkekulut	-28	-27			-23	-21	76,8%	-9,9%
Muut henkilösivukulut	-7	-7			-6	-5	71,6%	-26,3%
Poistot ja arvonalentumiset	-12 671	-17 252	-17 303	-51	-10 533	-14 419	83,6%	36,9%
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 671	-17 252	-17 303	-51	-10 533	-14 419	83,6%	36,9%
Liiketoiminnan muut kulut	-946	-802	-812	-10	-565	-685	85,4%	21,1%
Vuokrat	-786	-802	-812	-10	-565	-685	85,4%	21,1%
Muut kulut	-160		0	0	0			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	8 761	28 432	21 040	-7 042	8 757	15 069	53,0%	72,1%
Rahoitustuotot ja -kulut	-236	-350	-349	1	-191	-291	83,0%	52,3%
Muut rahoitustuotot			1	1		1		
Kunnalle maksetut korkokulut	-236	-350	-350	0	-191	-291	83,2%	52,6%
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	8 525	28 082	21 040	-7 042	8 567	14 779	52,6%	72,5%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	8 525	28 082	21 040	-7 042	8 567	14 779	52,6%	72,5%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 525	28 082	21 040	-7 042	8 567	14 779	52,6%	72,5%

Toiminta ja kehittäminen

Tapiolan keskuksessa LähiTapiola-hankkeen toteutus etenee aikataulussa. Merituulentie ja bussiterminali valmistuvat keväällä 2019 ja Ainoa-kauppakeskuksen 3. vaihe syksyllä 2019. KOy Raitinkartanon ja Vesiputoustan uudistamishankkeet etenivät.

Kulttuurikeskusta ja Kulttuuriakiota ja niiden ympäristöä koskeva arkkitehtuurikilpailu käynnistettiin kesäkuussa 2018. Kilpailuun osallistuu viisi suunnitteluryhmää. Kilpailuehdotusten sisäänjätön määräaika oli 26.10.2018. Kilpailuun sisältyy Kulttuurikeskuksen uudistaminen niin, että Kulttuurikeskukseen tulevat tilat Espoon kaupunginteatterille sekä nykyistä laajemmat tilat kirjastolle.

Vesiputoustan edustalla olevan alueen ja viereisen Satakielitalon tontin eli Satakielienrinteen kaavoitustyö on edennyt vuonna 2017 järjestetyn arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta.

WeeGee-talon vieressä on tämän vuoden aikana valmistunut kolme uutta asuinrakennusta ja Kulttuurimajakka-hankkeen suunnittelu on edennyt. Tuuliniityn alueen kunnallistekniikka valmistui kesäkuussa ja ensimmäiselle uudelle asuinrakennukselle (HOAS:n opiskelija-asuntoja) on myönnetty rakennuslupa.

Kehä I:n tunnelointi ja muut parantamistoimet etenevät Keilaniemessä aikataulussa. Liikenne siirtyy tunneliin keväällä 2019 sen jälkeen, kun Tapiolantien ja Otaniemen välille päätetty tilapäinen silta Kehä I:n yli on valmistunut. Ensimmäisen asuintornin rakentaminen käynnistyy vuodenvaihteessa.

Raide-Jokerin Keilaniemeen tulevan pääte pysäkin ympäristön asemakaavanmuutosehdotus valmistui ja se asetetaan nähtäville. Keilaniemenrannan (Regenero Oy:n entinen Fortumin alue) asemakaavanmuutosehdotus valmistui lautakuntakäsittelyyn. Alueelle tulee uusi 161m korkea toimisto/hotellitorni. Otaniemen eteläosassa sijaitsevien Aallon ja Senaatin alueiden asemakaavan valmistelu käynnistyi.

Otaniemessä Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun rakennus (Väre) valmistui syyskuussa. Samalla avattiin Väreeseen ja metroaseman yhteydessä kauppakeskus A Bloc. Kauppakorkeakoulu muuttaa Otaniemeen Väreeseen viereen vuoden 2019 alussa. Entiseen sähköosaston rakennukseen toteutettu start up-keskus A Grid on laajenemassa. Technopolis Oyj suunnittelee kampuksensa merkittävää laajentamista

metroaseman ja Raide-Jokeri-pysäkin läheisyydessä. Technopolis Oyj:n ensimmäisellä uudella hankkeella on rakennuslupa. Entisellä Poliisiopiston tontilla on rakenteilla opiskelija-asuntoja.

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto päätti syyskuussa 2018, että jalkapallostadionin ja siihen liittyvien muiden tilojen kehittämistä jatketaan kaupungin johdolla ja toimesta yhteistyössä SRV:n ja Esportin kesken.

Urheilupuiston metroaseman vieressä Jousenpuiston alueelle valmistuivat ensimmäiset asunnot lokakuussa. Alueella on rakenteilla neljä asuinkerrostaloa. Lisäksi syyskuussa päätettiin myydä kaksi tonttia ja jo aiemmin on varattu kaksi asuintonttia sosiaaliseen asuntotuotantoon.

Talousarvion toteutuminen

Tulotavoite alittuu 7 milj. euroa pääosin maankäyttösopimustulojen ajoituksen vuoksi. Maanmyyntivoittoja on kertynyt lähes talousarvion mukaisesti.

Vuoden ennustetta laskettaessa on ollut mukana yksi maankäyttösopimus, jossa maksuaikataulu on sidottu sopimuskumppanin tontinmyynnin aikatauluun. Alkusyksystä arvioitiin kauppojen toteutuvan tänä vuonna, mutta tällä hetkellä tätä ei enää pidetä todennäköisenä.

Investointien toteutuminen

Tapiolan keskuksessa LähiTapiola-hankkeen toteutus etenee aikataulussa. Merituulentie ja bussiterminaali valmistuvat keväällä 2019. Kehä I:n tunnelointi ja muut parantamistoimet etenevät Keilaniemessä aikataulussa.

Kaupunginhallitus päätti 12.03.2018, että käynnissä olevan Kehä I:sen parantaminen Keilaniemessä -hankkeen yhteydessä toteutetaan Kehä I:sen ylittävä Tapiolantien ja Miestentien välinen silta. Sillan aikataulusta todettiin, että se tulee saada valmiiksi vuoden 2019 loppuun mennessä. Siltaa on rakennettu vuoden 2018 aikana hankkeelle talousarviossa varatuilla määrärahoilla. Mutta, koska alkuperäinen hanke sekä Tapiolan keskustan LähiTapiola-hanke ovat edenneet suunnitellun aikataulun mukaisesti, niin näiden hankkeiden määrärahoista ei säästy rahaa kattamaan talousarvioon sisällymätöntä sillan rakentamista.

Taseyksikön kunnallistekniikan rakentamiseen anotaan lisää määrärahaa 5 milj. euroa.

4 TILINPÄÄTÖKSEN MUKAISET LASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma 31.7.

On esitetty raportin kohdassa 1.1

4.2 Rahoituslaskelma 31.7.

RAHOITUSLASKELMA	31.7.2017	31.7.2016	31.7.2015
(sis. liikelaitokset ja taseyksiköt)	€	€	€
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	77 824 286,68	86 961 215,36	96 456 130,78
Tulorahoituksen korjauserät	-3 636 395,68	-14 615 941,65	-17 990 438,17
Toiminnan rahavirta yhteensä	74 187 891,00	72 345 273,71	78 465 692,61
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-105 741 974,32	-111 947 584,26	-108 308 358,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	239 000,00	610 235,00	935 760,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 363 330,55	15 666 128,64	22 441 445,12
Investointien rahavirta yhteensä	-96 139 643,77	-95 671 220,62	-84 931 153,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21 951 752,77	-23 325 946,91	-6 465 461,15
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-9 013 000,00	-10 000,00	-50 000 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	81 828 521,09	1 588 783,73	819 899,93
Antolainauksen muutokset yhteensä	72 815 521,09	1 578 783,73	-49 180 100,07
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	100 000 000,00	150 272 237,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37 100 110,92	-36 264 034,17	-31 889 072,29
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 080 191,23	-16 777 877,55	38 299 897,82
Lainakannan muutokset yhteensä	-45 180 302,15	46 958 088,28	156 683 062,53
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-7 573,07	240 514,84	277 370,29
Vaihto-omaisuuden muutos	26 196,60	473 215,78	679 062,74
Saamisten muutos	129 795 372,60	18 762 870,73	71 889 771,83
Korottomien velkojen muutos	-91 376 595,43	-53 955 916,56	-59 368 592,09
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	38 437 400,70	-34 479 315,21	13 477 612,77
Rahoituksen rahavirta yhteensä	66 072 619,64	14 057 556,80	120 980 575,23
Rahavarojen muutos	44 120 866,87	-9 268 390,11	114 515 114,08
Rahavarojen muutos	44 120 866,87	-9 268 390,11	114 515 114,08
Rahavarat 31.07.	943 247 250,41	722 125 138,08	805 941 151,45
Rahavarat 01.01.	899 126 383,54	731 393 528,19	691 426 037,37

5 LIITTEET

1. Talouden toteutuminen sitovuustasoin (rahoitus ja investoinnit) ja talousarviomuutokset
2. Espoo-tarinan 2017 - 2021 tulostavoitteiden toteutuminen

Talousarvion toteutuminen sitovuustasoinen (Rahoitus ja investoinnit)

Rahoitus

Rahoitustulot ja -menot

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
Tulot	44 829	45 219	390	33 211	33 905	75,6%
Menot	-13 603	-10 100	3 503	-6 285	-6 299	46,3%
Netto	31 226	35 119	3 893	26 926	27 606	88,4%

Antolainat

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
Tulot	336	337	1	80 092	337	100,2 %
Menot	-29 050	-29 050	0	-9 000	-19 000	65,4 %
Netto	-28 714	-28 713	1	71 092	-18 663	65,0 %

Talousarviolainat

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
Tulot	202 000	50 000	-152 000	0		0,0 %
Menot	-68 814	-55 000	13 814	-52 110	-48 550	70,6 %
Netto	133 186	-5 000	-138 186	-52 110	-48 550	-36,5 %

Investoinnit

Peruskaupungin investoinnit

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
I INVESTOINTIOSA						
Tulot	64 400	42 100	-22 300	596	2 073	3,2 %
Menot	201 618	168 873	-32 745	100 163	98 574	48,9 %
Netto	137 218	126 773	-10 445	99 567	96 502	70,3 %

Aineettomat hyödykkeet

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
91 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Tulot	63 200	40 000	-23 200	0		0,0 %
Menot	68 768	44 984	-23 784	1 032	2 887	4,2 %
Netto	5 568	4 984	-584	1 032	2 887	51,8 %
9111 Konsernihallinto						
Tulot	63 200	40 000	-23 200	0		0,0 %
Menot	63 200	40 000	-23 200	0		0,0 %
9112 Konsernipalvelut						
Menot	5 568	4 984	-584	1 032	2 887	51,8 %
Netto	5 568	4 984	-584	1 032	2 887	51,8 %

Maa- ja vesialueet

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
92 MAA- JA VESIALUEET						
Tulot	1 200	2 100	900	583	2 067	172,3 %
Menot	11 120	11 120	0	9 352	8 827	79,4 %
Netto	9 920	9 020	-900	8 769	6 760	68,1 %

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
94 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
Tulot		0	0	13		
Menot	93 140	85 140	-8 000	73 307	70 058	75,2 %
Netto	93 140	85 140	-8 000	73 294	70 058	75,2 %
A94 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET (pl. liikuntapaikkojen perusparantaminen)						
Tulot		0	0	13		
Menot	91 640	83 640	-8 000	72 406	69 107	75,4 %
Netto	91 640	83 640	-8 000	72 393	69 107	75,4 %
949 LIIKUNTAPAIKKOJEN PERUSPARANTAMINEN						
Menot	1 500	1 500	0	901	952	63,5 %
Netto	1 500	1 500	0	901	952	63,5 %

Koneet ja kalusto

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
95 KONEET JA KALUSTO						
Tulot		0	0	0	6	
Menot	11 793	11 532	-261	6 629	3 564	30,2 %
Netto	11 793	11 532	-261	6 629	3 558	30,2 %
9511 Konserniesikunta						
Menot	500	470	-30	27		0,0 %
Netto	500	470	-30	27		0,0 %
9512 Konsernipalvelut						
Tulot		0	0	0	6	
Menot	4 100	4 005	-95	2 476	1 804	44,0 %
Netto	4 100	4 005	-95	2 476	1 799	43,9 %
9521 Sosiaali- ja terveystoimi						
Tulot			0			
Menot	1 335	919	-416	1 615	314	23,5 %
Netto	1 335	919	-416	1 615	314	23,5 %
9531 Opetus- ja varhaiskasvatustk						
Menot	2 713	2 713	0	1 829	182	6,7 %
Netto	2 713	2 713	0	1 829	182	6,7 %
9532 Svenska rum -lautakunta						
Menot	20	0	-20			0,0 %
Netto	20	0	-20			0,0 %
9535 Kulttuuriltk						
Menot	1 285	1 285	0	215	528	41,1 %
Netto	1 285	1 285	0	215	528	41,1 %
9538 Liikunta- ja nuorisoltk						
Tulot			0			
Menot	1 040	1 340	300	274	662	63,7 %
Netto	1 040	1 340	300	274	662	63,7 %
9539 Muu sivistystoimi						
Menot			0			
Netto			0			
9541 Tekninen ltk						
Menot	800	800	0	193	73	9,1 %
Netto	800	800	0	193	73	9,1 %

Osakkeet ja osuudet

1000 EUR	Muutettu TA 2018	Ennuste 2018	Poikkeama 2018	Toteuma 10/2017	Toteuma 10/2018	Toteuma-% 2018
96 OSAKKEET JA OSUUDET						
Tulot			0			
Menot	16 797	16 097	-700	9 844	13 239	78,8 %
Netto	16 797	16 097	-700	9 844	13 239	78,8 %
9611 Yleishallinto						
Menot	800	100	-700	0		0,0 %
Netto	800	100	-700	0		0,0 %
9641 Arvopaperit						
Tulot			0			
Menot	15 997	15 997	0	9 844	13 239	82,8 %
Netto	15 997	15 997	0	9 844	13 239	82,8 %

Talousarviomuutokset

Käyttötalousosa

	Alkuperäinen TA 2018	Muutokset 10/2018	Korotukset / Vähennykset 10/2018	Muutettu TA
TOIMINTATUOTOT				
KÄYTTÖTALOUSOSA	429 648	0	250	429 898
YLEISHALLINTO	123 996			123 996
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	79 502	0		79 502
SIVISTYSTOIMI	44 500	0		44 500
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI	181 650		250	181 900
TOIMINTAKULUT				
KÄYTTÖTALOUSOSA	-1 936 397	-63	-250	-1 936 709
YLEISHALLINTO	-212 836	640		-212 196
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	-771 342	-205		-771 547
SIVISTYSTOIMI	-731 960	-463		-732 423
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI	-220 258	-35	-250	-220 543

Investoinnit

	Alkuperäinen TA 2018	Muutokset 10/2018	Korotukset / Vähennykset 10/2018	Muutettu TA
TOIMINTATUOTOT				
INVESTOINTIOSA	64 400	0		64 400
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	63 200			63 200
MAA- JA VESIALUEET	1 200	0		1 200
TOIMINTAKULUT				
INVESTOINTIOSA	0			0
KONEET JA KALUSTO	0			0
INVESTOINTIOSA	-197 618	-4 000		-201 618
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	-68 768			-68 768
MAA- JA VESIALUEET	-8 000	-3 120		-11 120
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	-93 140			-93 140
KONEET JA KALUSTO	-11 793			-11 793
OSAKKEET JA OSUUDET	-15 917	-880		-16 797

Tilapalvelut-liikelaitos investoinnit

	Alkuperäinen TA 2018	Muutokset 10/2018	Korotukset / Vähennykset 10/2018	Muutettu TA
TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTAKULUT				
INVESTOINTIOSA	-82 564		-1 000	-83 564
UUDISRAKENTAMINEN	-53 606		-1 000	-54 606
PERUSPARANTAMINEN	-9 000			-9 000
OSAKKEET JA OSUUDET	-19 958			-19 958

Taseyksiköt

	Alkuperäinen TA 2018	Muutokset 10/2018	Korotukset / Vähennykset 10/2018	Muutettu TA
TOIMINTATUOTOT				
TASEYKSIKÖT	51 293			51 293
SUURPELTO	4 400			4 400
TAPIOLA	46 893			46 893
TOIMINTAKULUT				
TASEYKSIKÖT	-1 388			-1 388
SUURPELTO	-180			-180
TAPIOLA	-1 208			-1 208
TASEYKSIKÖT	-72 105			-72 105
SUURPELTO	-3 500			-3 500
TAPIOLA	-68 605			-68 605

Espoo-tarinan 2017-2021 tulostavoitteiden toteutuminen

Liite 2

Konserniesikunta

Elinvoima, kilpailukyky ja työllisyys

Päämäärä: Espoo on kansainvälisesti kiinnostava ja vetovoimainen osaamisen sekä tieteen, taiteen ja talouden innovaatioympäristö. Osaavat ihmiset, yrittäjät ja kaikenkokoiset yritykset juurtuvat Espooseen. Yrittäjyyteen ja innovatiivisuuteen kannustava yhteiskuntavastuullinen Espoo rakentaa hyvinvointia ja vaurautta metropolialueelle ja koko Suomeen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Kaupungin työllisyyspalvelut ja pääkaupunkiseudun yhteiset kasvupalvelut tukevat tehokkaasti yritysten kasvua ja työllisyyden vahvistumista.	Työllisyysaste, %. (Lähde: Tilastokeskus työvoimatutkimus / vuosikeskiarvo) Työttömyysaste, %. (Lähde: TEM tilastot / kk)	Työllisyysaste 76,6 % (30.6/18) / 77,3 % (30.6./17) Työttömyysaste 7,6 % (9/18) / 8,8 % (9/17) Tulostavoite toteutuu.
Nuorten ja maahanmuuttajien työllisyyttä edistetään aktiivisin toimenpitein.	Nuorten työttömyysaste, %. (Lähde: Tilastokeskus / tiedot 18 kk viiveellä) Maahanmuuttajien työttömyysaste, %. (Lähde: TEM tilastot / kk)	Ulkomaalaisten työttömyysaste (09/18) aleni 17,2 prosenttia (-3,8 prosenttiyksikköä 12 kk). Työhallinto tilastoi maahanmuuttajien työttömyyttä kansalaisuuden perusteella. Kaupungin, Omnian ja TE-toimiston yhteisen maahanmuuttajien osaamiskeskukseen valmistelu on käynnissä. Asiakastyötä on pilotoitu syyskuusta lähtien ja osaamiskeskus aloittaa toimintansa 1/2019. Tulostavoite toteutuu.
Kansainväliset toimijat sijoittuvat Espoon kasvukäytävälle.	Espooseen sijoittuneet kansainväliset yritykset ja muut toimijat.	Kiinalainen SRI Intellectual osti lokakuun alussa läpinäkyviä näyttöjä ja ohutkalvopinnoitusteknologiaa kehittävän espoolaisen Beneqin koko osakekannan. Lisätyn todellisuuden laseihin linsejä kehittävä espoolainen dispelix keräsi kotimaisilta ja kansainvälisiltä sijoittajilta 12 miljoonan euron rahoituksen tuotannon ylösajoon ja jatkokehitykseen. Tulostavoite toteutuu.

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Päämäärä: Osana verkostomaista metropolialuetta Espoo kehittyy taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi. Palvelukeskittymien saavutettavuus joukkoliikenneyhteyksin paranee ja kaupunkikeskukset kehittyvät omiin vahvuuksiinsa tukeutuen viihtyisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi asumisen, asioinnin, työssäkäynnin ja vapaa-ajan kohtaamispaikoiksi. Segregaation torjumiseksi ja espooalaisten erilaisiin asumistarpeisiin vastaamiseksi kaupunki tarjoaa edellytykset monimuotoiselle asuntotuotannolle ja tonttitarjonnalle.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Länsimetron ja kaupunkiradan kasvu- ja kehityskäytäviin sijoittuvien kaupunkikeskusten elinvoima vahvistuu, ja yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa.	Yritystyöpaikkojen nettomuutos Espoossa ja kasvukäytävillä. Yritysten lukumäärän nettomuutos Espoossa.	Yritystyöpaikkojen lukumäärä henkilötyövuosina Espoossa 2018 tammi- huhtikuussa: 109 000 (+1750) (arvio) Yritystyöpaikkojen lukumäärä henkilötyövuosina Länsimetron vyöhykkeellä 2018 tammi- huhtikuussa: 49 000 (+1322) (arvio) Yritysten määrä Espoossa 2017 (1/4): 16 417 (-189). Tulostavoite toteutuu.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käänämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyy ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,0 %.	Toimialojen merkittävimpien Patu-palvelutuotteiden suoritteiden yksikkökustannusten muutos-% tai toimialojen Patu-palvelutuotteiden painotettu yksikkökustannusten muutos-%	Lopullinen arvio tilinpäätöksen yhteydessä. Tulostavoite ei toteudu.
Henkilötyön tuottavuus paranee 1,0 %.	Oman ja vuokratyövoiman henkilötyövuosien määrä yhteensä suhteessa asukasmäärään tai alemmalla organisaatiotasolla suoritelmäärään.	Seurataan henkilötyövuosien määrän muutosta verrattuna väestönkasvuun 1,62 % (2016-2017). Kaupunki: htv:t 1-9/2017 yhteensä 8618, josta henkilöstö-htv 8124 ja vuokratyövoima-htv 494 Htv:t 1-9/2018 yhteensä 8759, josta henkilöstö-htv 8248 ja

		vuokratyövoima-htv 511. Väestönkasvuun suhteutettuna ja 1 % tuottavuustavoitteella htv:t olisivat saaneet kasvaa enintään 8670 htv:een. Tulostavoite ei toteudu.
<i>Toimintakatteen alijäämän muutos pienenee edellisestä vuodesta.</i>	Toimintakatteen alijäämän muutos-%.	Toimialojen lokakuun ennusteen perusteella toimintakatteen alijäämän, eli nettomenojen kasvuksi arvioidaan 3,2 %, mikä ylittää edellisen vuoden kasvun. Menot ovat ylittämässä talousarvion sosiaali- ja terveystoimessa, Tilapalvelut liikelaitoksessa sekä yleishallinnossa. Tulot alittavat talousarvion maankäytöstä saatavien sopimus- ja myyntitulojen osalta. Tulostavoite ei toteudu.
Konsernin lainakanta (pl. Espoon Asunnot ja HSY) kääntyy laskuun valtuustokauden lopulla.	Konsernin lainakanta (pl. Espoon Asunnot Oy ja HSY) enintään 2 756 euroa 31.12.2018.	Länsimetron päivitetty hankesuunnitelma ja kustannusarvio kasvattaa yhtiön lainanottotarvetta. Kaupungin talousarviolainoja ei ole tarpeen nostaa täysimääräisesti. Tulostavoite toteutuu.
Kaupungin investointien tulorahoitusaste kasvaa.	Investointien tulorahoitusaste vähintään 64,8 %.	Tammi-lokakuun ennusteen perusteella vuosikate toteutuu hieman talousarviota parempana ja investointitaso talousarviota matalampana. Investointien tulorahoitusaste toteutuu talousarviota parempana, mutta mittari ei parane vuoden 2017 tilinpäätökseen nähden. Tulostavoite toteutuu.
<i>Työhyvinvointimatriisin lukuarvo kasvaa vähintään yhden yksikön vuoden 2017 arvoon verrattuna.</i>	Työhyvinvointimatriisi.	Seurantatieto vuodelta 2018 saadaan helmikuussa 2019.
<i>Terveysperusteisia poissaoloja on enintään 13 päivää / henkilötyövuosi.</i>	Terveysperusteisista poissaoloista aiheutuva kuorma päivää per henkilötyövuosi. (Terveysperusteisiin poissaoloihin kuuluvat palkalliset ja palkattomat sairaspöissaolot, kuntoutustuki, työ- ja työmatkatapaturmiin liittyvät poissaolot.)	Terveysperusteisten poissaolojen kuorma oli ajalla 1-9/2018 kaupunkitasolla 15,9 päivää/htv (1-9/2017: 15,2 päivää/htv). Tulostavoite ei toteudu.

Konsernipalvelut

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käänämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyy ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,0 %.	Konsernipalvelujen Patu-palvelutuotteiden painotettu yksikkökustannusten muutos-%.	Konsernipalvelujen palvelutuotteiden painotettu yksikkökustannusten muutos-% on -8,7 %. Tulostavoite toteutuu.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sivistys ja hyvinvointi

Päämäärä: Espoo on sivistyksen kärkikaupunki Suomessa. Espoolaiset ovat aktiivisia ja omatoimisia huolehtien itsestään, läheisistään ja lähiympäristöstään. Kukaan ei jää tukea vaille, mikäli voimat eivät riitä. Itsenäinen Espoo järjestää, tuottaa ja kehittää palveluja asukaslähtöisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja huolehtii lähiympäristöstä yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Terveysasemien palvelukyky paranee ja tavoitteena, on että lääkärin kiireettömälle vastaanotolle (T3) päästään alle 10 vuorokaudessa.	Kolmas vapaa aika lääkärin vastaanotolle terveysasemilla, terveysasemien mediaani. Seuranta kuukausittain, tavoite saavutetaan syyskuuhun 2018 mennessä.	Terveysasemien kolmas vapaa aika kiireettömälle vastaanotolle, vrk: tammi 14 vrk helmi 14 vrk maalisk 18 vrk huhti 16 vrk touko 18 vrk kesä 16 vrk heinä 14 vrk elo 13 vrk syys 14 vrk Tulostavoite ei toteudu.
Terveysasemien asiakkaista 90 prosenttia on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Terveysasemien Happy or not -seuranta: yhteenlaskettu tyytyväisten ja erittäin tyytyväisten osuus vastanneista.	Tyytyväisten asiakkaiden osuus: tammi: 92 % helmi: 91 % maalisk: 90 % huhti: 92 % touko: 91 % kesä: 93 % heinä: 92 % elo 92 % syys 92 % Tulostavoite toteutuu.

Kotona asuu vähintään 93 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä.	Kotona asuvien %-osuus 75 vuotta täyttäneistä. Vuoden lopun tilanne. Tavoite: 93,0 %.	Syyskuun lopun tilanne 92,7%. Vuoden lopun ennakoitu tilanne 92,8%. Tulostavoite ei toteudu.
Pitkäaikaishoidon asumispalvelut järjestetään viiveettä, asumispalvelua tarjotaan 3 kk:n sisällä päätöksenteosta.	Yli 3 kk pitkäaikaishoidon asumispalvelupaikkaa odottaneiden määrä. Tavoite: 0 henkilöä.	Kesä – lokakuu: 0 Tulostavoite toteutuu.
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus 65 vuotta täyttäneistä vähenee.	Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet.	Tietolähde THL. Edellinen tieto vuosi 2015. Seuraava päivitys tehdään syksyllä 2018 ja tiedot käytettävissä 2019.
Kotihoidon asiakkaiden kipu hoidetaan hyvin.	RAI-kipumittari %-osuus kotihoidon asiakkaista. Tavoite: 15,0 %	Maaliskuun lopun tilanne: 21,2 % Tulostavoite ei toteudu.
Kevyemmän tuetun asumisen osuus asumispalveluista kasvaa.	Tuetun asumisen %-osuus asumispalveluista.	Vammaisten ja kehitysvammaisten tukiasumisen osuus asumispalvelusta: 9/2017: 20,4 % 9/2018: 23,5 % Tulostavoite toteutuu.
Vammaispalvelujen saatavuus paranee.	Palvelutarpeen arvioinnin käynnistäminen 7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta (% toteuma). Päätöksen tekeminen 3 kk (=90 vrk) kuluessa hakemuksen saapumisesta (% toteuma).	Palvelutarpeen arvioinnin käynnistäminen 7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta (tavoite 100 %). Toteuma 9/2017: 55,9 % 9/2018: 71,4 % Päätöksen tekeminen 3 kk (=90 vrk) kuluessa hakemuksen saapumisesta (tavoite 100 %) Toteuma 9/2017: 86,9 % 9/2018: 81,6 % Tulostavoite ei toteudu. Tilanne on kuitenkin keskimääräisesti parantunut vuoden takaisesta tilanteesta. Saatavuutta pyritään parantamaan entisestään.

Tarve lasten ja nuorten ulkopuolisiin sijoituksiin vähenee.	Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ja nuoret 0-12 v (% ikäluokasta). 13-17 v (% ikäluokasta).	0-12 v ja 13-17 v sijoitetuttujen lasten ja nuorten osuus vuoden keskiväestöstä, kum. <u>0-12 v:</u> 1 – 9 /2017: 0,59% (kiireellisesti sijoitettujen osuus 0,18%) 1 – 9 /2018: 0,54% (kiireellisesti sijoitettujen osuus 0,15%) <u>13-17 v:</u> 1 – 9 /2017: 2,18% (kiireellisesti sijoitettujen osuus 0,68%) 1 – 9 /2018: 2,16% (kiireellisesti sijoitettujen osuus 0,77%) Tulostavoite ei toteudu. Sijoitettujen lasten ja nuorten osuus on kuitenkin tasaantunut 13-17 vuotiaiden ikäryhmässä. Tulostavoitteen arvioidaan toteutuvan loppuvuoden osalta. Kiireellisesti sijoitettujen osuus on noussut 13-17 vuotiaiden ikäryhmässä.
Tarve lasten ja nuorten psykiatriisiin palveluihin vähenee.	Lastenpsykiatrian espoolaisasiakkaat. Nuorisopsykiatrian espoolaisasiakkaat.	Lastenpsykiatrian asiakkaat: 9/2017 (kum.): 766 lasta 9/2018 (kum.): 810 lasta (muutos +5,7%) Nuorisopsykiatrian asiakkaat: 9/2017 (kum.): 1 174 lasta/nuorta 9/2018 (kum.): 1 058 lasta/nuorta (muutos -9,9 %) Tavoite toteutuu nuorisopsykiatrian osalta. Lastenpsykiatriassa on hieman enemmän asiakkaita vuonna 2018. Väestön kasvu huomioiden, suhteellinen osuus on laskeva sekä lasten- että nuorisopsykiatriassa. Tulostavoite toteutuu.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käänämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyy ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,0 %.	Toimialan Patu-palvelutuotteiden painotettu yksikkökustannusten muutos-%.	Perhe- ja sosiaalipalveluissa, Terveyspalveluissa ja Vanhusten palveluissa palvelutuotteiden painotettu yksikkökustannus on laskettu palvelualuekohtaisesti. Vuoden 2018 ennustettu yksikkökustannus on keskimäärin laskeva kaikissa tulosyksiköissä. Tulostavoite toteutuu.
HUS:n tuottavuus kasvaa vähintään 1,8 %/vuosi.	Laskituksen kasvu verrattuna toiminnan volyymin kasvuun, ero vähintään 1,8 prosenttiyksikköä.	HUS-palvelusopimus Kustannukset 1-9 2017 188,8 milj. euroa 1-9 2018 195,7 milj. euroa muutos + 3,7 % Suoritteet, lkm 1-9 2017 413 205 1-9 2018 431 408 muutos + 4,4 % Asiakkaat, lkm 1-9 2017 67 904 1-9 2018 71 245 muutos + 4,9 % Tulostavoite ei toteudu.

Sivistystoimi

Sivistys ja hyvinvointi

Päämäärä: Espoo on sivistyksen kärkikaupunki Suomessa. Espoolaiset ovat aktiivisia ja omatoimisia huolehtien itsestään, läheisistään ja lähiympäristöstään. Kukaan ei jää tukea vaille, mikäli voimat eivät riitä. Itsenäinen Espoo järjestää, tuottaa ja kehittää palveluja asukaslähtöisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja huolehtii lähiympäristöstä yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Espoon oppimistulokset ovat PKS-seudun suurten kuntien parhaat.	<i>Peruskoulut:</i> - Pääkaupunkiseudun oppimaan oppimisen arviointi 2018 (ehdollinen mittari). - Peruskoulun päättötodistuksen saaneiden määrä. <i>2. aste:</i> - Yo-kirjoitusten tulokset. - Lukioista ja Omniasta valmistuneiden sijoittuminen 3 vuoden jälkeen.	<i>Perusopetus:</i> PKS-oppimaan oppimisen arviointi ei toteudu, tietoa siitä ei saada. Muut arviointitulokset valmistuvat myöhemmin. <i>2. aste:</i> - Yo-tutkinnon hyväksytysti suorittaneiden arvosanapisteiden keskiarvo 2017 (asteikko 2-7): Espoo 4,4. - Lukioista valmistuneiden sijoittuminen 3 vuoden jälkeen: päivälukion vuonna 2013 päättäneistä oli jatko-opiskelijana vuonna 2016 yhteensä 78,1 %. - Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin: kevään 2018 tiedon mukaan 1,16. - Korkeakouluissa suoritettujen opintopisteiden määrä: saadaan loppuvuodesta 2018. - Korkeakouluopetukseen osallistuneiden lukio-opiskelijoiden määrä: saadaan loppuvuodesta 2018. Tulostavoite ei toteudu.
Sivistystoimessa kansainvälisyyttä ja kansainvälistymistä on edistetty tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.	Toimialatasoinen kansainvälisyysohjelma 2018-2021 on tehty ja otettu käyttöön.	Ohjelma on sivistystoimen kansainvälisyysryhmän valmistelussa. Henkilöstöä ja sidosryhmiä, ml. espoolaisia nuoria, osallistetaan valmisteluun marraskuun aikana. Tulostavoite toteutuu.
Vetovoimainen liikunta- ja kulttuuritarjonta sekä tapahtumat lisäävät kaupungin elinvoimaisuutta.	Merkittävien paikallisten, kansallisten, kansainvälisten ja kaupallisten tapahtumien määrä.	Vetovoimainen liikunta- ja kulttuuritarjonta sekä tapahtumat lisäävät kaupungin elinvoimaisuutta. Liikuntapalvelut: Syksyllä on toteutettu 5 merkittävää liikunta- ja urheilutapahtumaa. Liikunta- ja nuorisopalveluissa on toteutettu

		yhteensä 45 tapahtumaa. Kulttuurin tulosityksikkö on toteuttanut 3 merkittävää paikallista tapahtumaa sekä yhden kansainvälisen tapahtuman: – Espoo-päivän 200 tapahtumaa. – Lasten taidefestivaali Kutitus Espoon kulttuurikeskuksessa ja lasken kulttuurikeskus Aurorassa. – Valotapahtuma 27.10. Tapiolassa. – Kansainvälisen Paulon sellokilpailun toteutukseen osallistui Espoon kaupunginorkesteri Tapiola Sinfonietta. – Espoon kaupunginteatterin Esitystalous-trilogian päättävä Esitystalous 3 -esitykset alkoivat syyskuussa. Tulostavoite toteutuu.
Tiivistetään Ohjaamotalo-palvelua.	Yhdessä toteutettujen palveluiden määrä.	Yhdessä toteutettuja asiakasohjauksia on ollut 27,6 % kaikista asiakasohjauksista. Tulostavoite toteutuu.

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Päämäärä: Osana verkostomaista metropolialuetta Espoo kehittyy taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi. Palvelukeskittymien saavutettavuus joukkoliikenneyhteyksin paranee ja kaupunkikeskukset kehittyvät omiin vahvuksiinsa tukeutuen viihtyisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi asumisen, asiainnin, työssäkäynnin ja vapaa-ajan kohtaamispaikoiksi. Segregaation torjumiseksi ja espoolaisten erilaisiin asumistarpeisiin vastaamiseksi kaupunki tarjoaa edellytykset monimuotoiselle asuntotuotannolle ja tonttitarjonnalle.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Koulu palveluna -kokeilun oppeja hyödyntäen tehdään vähintään kaksi uutta kokeilua sivistystoimen palveluissa.	Aloitettut kokeilut.	Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt -hankkeen kokeilut etenevät ja syvenevät. Mukana mm. tilankäytön tehostaminen yhtenäiskoulussa -kokeilu. Tulostavoite toteutuu.
Palvelutarjonnan ja -verkon tavoitetila 2018-2028 on määritelty ja hyväksytty. Palvelutarjonnan ja -verkon kehittämissuunnitelma on tehty ja	Määritelty ja hyväksytty. Tehty ja toteutus aloitettu.	Sivistystoimen yleisiä palveluverkkoperiaatteita vuosille 2020-2030 ei ole vahvistettu. Sen sijaan: Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt <i>suomenkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palveluverkon</i> sekä <i>tilankäyttösuunnitelman vuosille 2018-2027</i> ohjeellisena.

toteutus aloitettu.		Lisäksi koulu ja päiväkotit -suunnitteluohjeita on tehty/päivitetty silmällä pitäen myös tilatehokkuuden lisäämistä. Tilatehostamissuunnitelma on tehty ja sitä on sovellettu paitsi oppilaaksiotossa, myös tilamuutoksissa ja uusissa suunnitelmissa täyttöasteen parantamiseksi. <i>Suomen- ja ruotsinkielisistä päiväkodeista on valmistunut selvitys, jossa mm. määritetään varhaiskasvatukseen sijoitettavien lasten suositeltava määrä toimipistekohtaisesti sekä annetaan toimenpide-ehdotuksia varhaiskasvatuksen tilankäytön yhtenäistämiseksi ja kehittämiseksi. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta ja Svenska rum -lautakunta ovat käsitelleet päiväkotien tilankartoitusprojektin tuloksia. Lautakunnat ovat päättäneet jatkotoimenpiteistä tilankäytön kehittämiseksi ja yhtenäistämiseksi.</i> Tulostavoite ei toteudu.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käänämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyy ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,0 %.	Toimialan merkittävimpien Patu-palvelutuotteiden suoritteiden yksikkökustannusten muutos-%.	Toimialan merkittävimpien Patu-palvelutuotteiden suoritteiden yksikkökustannusten tavoitemuutos on -1 %, mutta siihen ei ennusteen mukaan päästä. Budjetoimattomia lisäkustannuksia on tullut palkankorotuksista, epäpätevyysalennuskorvausten maksusta ja tuloksellisuuserästä. Myös suomenkielisen varhaiskasvatuksen lapsimäärä on ollut ennustetta pienempi. Tulostavoite ei toteudu.

Palvelutarjonnan nykytilan kartoitus ja tavoitetason määrittäminen tehty.	Määrittäminen ja kartoitus tehty.	Nykytilan kartoitus on tehty osana kaupunkitasoista <i>Englanti palvelukielenä</i> -esiselvitysprojektia. Sivistystoimen tulosyksiköt ovat tehneet esitykset tavoitetason määrittämisestä. Tavoitetaso määritellään kaupunkitasoisesti, käsittelyaikataulusta ei vielä ole tietoa. Tulostavoite ei toteudu.

Tekninen ja ympäristötoimi

Sivistys ja hyvinvointi

Päämäärä: Espoo on sivistyksen kärkikaupunki Suomessa. Espoolaiset ovat aktiivisia ja omatoimisia huolehtien itsestään, läheisistään ja lähiympäristöstään. Kukaan ei jää tukea vaille, mikäli voimat eivät riitä. Itsenäinen Espoo järjestää, tuottaa ja kehittää palveluja asukaslähtöisesti yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja huolehtii lähiympäristöstä yhteistyössä kuntalaisten kanssa. Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotanto kehittyy asukas- ja asiakaslähtöisesti ja kustannusvaikuttavasti monituottajamallia hyödyntäen.	Kaupunki- ja kuntapalvelut, laaja asuinkuntaindeksi.	Asumista ja kaupunkiympäristöä koskevat Kaupunki ja kuntapalveluiden -kyselyn asuinkuntaindeksin tulokset saadaan loppuvuodesta. Palvelujen toteuttamista ja laadunseurantaa valvotaan säännöllisesti projekti- ja toimintokohtaisesti. Julkisten rakennusten, kuten koulujen ja päiväkotien sekä niiden ympäristöjen seurantatiedot saadaan loppuvuodesta. Ostopalveluiden osuus kiinteistöjen siivouksessa on noin 55 % ja kiinteistönhoidossa noin 21 %. Rakennusvalvonnan asiakastyytyväisyyspalautteista on ollut positiivisia 91-98 % kuukaudesta riippuen. Kaupunkisuunnittelukeskuksen asiakastyytyväisyystulokset saadaan myöhemmin (2017 arvo 8,0). Kaupunkiympäristöä koskevien palveluiden TEKPA-tutkimuksen tulokset; liikennealueiden ylläpitomittari: 3,4 (2017; 3,5) ja Puistojen hoito: 3,5 (2017; 3,5) Asunto-ohjelma vuosille 2018 - 2021 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.9.2018. Tulostavoite toteutuu.

Ympäristö, rakentaminen ja liikenne

Päämäärä: Osana verkostomaista metropolialuetta Espoo kehittyy taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi. Palvelukeskittymien saavutettavuus joukkoliikenneyhteyksin paranee ja kaupunkikeskukset kehittyvät omiin vahuuksiinsa tukeutuen viihtyisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi asumisen, asioinnin, työssäkäynnin ja vapaa-ajan kohtaamispaikoiksi. Segregaation torjumiseksi ja espooisten erilaisiin asumistarpeisiin vastaamiseksi kaupunki tarjoaa edellytykset monimuotoiselle asuntotuotannolle ja tonttitarjonnalle.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Kouluilla ja päiväkodeilla on terveet ja toimivat tilat, ja sisäilmakohteiden ja niiden hätäväistöjen lukumäärä on nolla. Tilaohjelmassa on varmistettu riittävät ja toimivat väistötilat. Oppilaiden ja henkilökunnan asiakaspalautteiden seurantajärjestelmän kehittäminen.	Päiväkoti- ja kouluhankkeet etenevät investointiohjelman mukaisesti. Sisäilmakohteiden määrä. Hätäväistöjen määrä. Asiakaspalautteiden määrä.	Suomenkielisten koulujen ja lukioiden tilojenkäytön suunnitelma tarkastettiin keväällä. Kouluhankkeiden investoinnit ja koulujen korjauskohteet etenevät. Tulevista investointikohteista on sovittu ja ne käsitellään talousarvio 2019 hyväksymisen yhteydessä. Sisäilmakohteiden määrä 1.1.-31.10.2018 on 20 kpl. Hätäväistö 2: Pakankylän koulu ja Viherkallion päiväkot. Koulut kuntoon -ohjelman valmistelu etenee. Uusia toimintatapoja ja ohjeistusta on kehitetty. Kaupunkien sisäilmaverkosto käsittelee kiinteistöjen ilmanvaihdon ohjeistusta. Ohjeistuksen luonnos valmistuu marraskuussa. Smart&Clean&VTT yhteisprojektin, Sisäilmaltaan laadukkaat ja kustannustehokkaat tilat -yritys- ja käyttäjäfoorumi on pidetty. Projekti etenee palveluntuottajan kilpailutuksella. Tilapalvelut liikelaitos järjesti Espoon ensimmäisen hackathon-kilpailun, mikä koski sisäilmaongelman ratkaisemista kouluissa. Idean jatkokehittäminen on käynnistymässä. Tilapalvelujen asiakaspäälliköiden asiakastapaamisten määrä 30.10.2018 on 45 kpl (lisäystä 15 kpl). Asiakaspalvelun yhteydenotot tila-asioissa 80 kpl (lisäystä 20 kpl). Tiedotteiden määrä 45 kpl (lisäystä 25 kpl) Tulostavoite ei toteudu. Sisäilmakohteiden ja hätäväistöjen määrä ei ole nolla.
Toimitilat tukevat palvelujen toteuttamista kustannustehokkaasti.	Kustannustehokkuus. Tilatehokkuus.	Kustannustehokkuutta edistetään eri toimenpitein. Kaupungin eri toimijoita muuttaa Tekniikantie 15 tiloihin, mikä edistää tilatehokkuutta ja palvelujen kustannustehokasta tuottamista.

		Tilapalveluilla on koulujen ja päiväkotien tilatehokkuudesta e/m², e/oppilas erillinen seuranta. Seurantiedot saadaan myöhemmin. Tilatehokkuus on kasvanut. Tehokkuus on 4,11 m²/asukas (kasvua 1 %). Tulostavoite toteutuu.
Varmistetaan suurten kehittämisprojektien ja raideliikenteen asemaseutujen maankäytön tiivistäminen ja kaupungin investointien eteneminen.	Kaavoitetun kerrosalan määrä. Investointiohjelman toteutuminen.	Kaitaan metrokeskuksen asemakaava on edennyt hyväksymiskäsittelyyn. Kunnassa hyväksytyjen asemakaavojen uudesta asumisen kerrosalasta 86 195 k-m² eli 77 % sijoittuu hyvillä saavutettavuusvyöhykkeille I-III. Eky hyväksyi Keilaniemi alueen tavoitteet ja teesit 16.4.2018, mikä mahdollistaa merkittävän työpaikkojen ja asuntotuotannon kehittymisen alueella. Eky hyväksyi Keran alueen kehittämissuunnitelman 16.4.2018. Kuitinmäessä, Länsi-Suviniityssä ja Perkkaalla on hyväksytty täydennysrakentamista mahdollistavat kaavamuuokset. Soukan täydennysrakentamisen visio ja yleissuunnitelma on valmistunut. MAL2019-työhön on nostettu pikaraitiotie Matinkylä - Kera - Leppävaara, ESA -rata ja Kaupunkirata. Kunnallistekniikan investoinnit edenneet toimintasuunnitelman mukaisesti. Tulostavoite toteutuu.
Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen asuntotuotantoa ja liikennettä koskevien velvoitteiden täyttäminen.	MAL-sopimuksen tavoitteen mukainen kaavoitus. Asunto-ohjelman toteutuminen.	Kaupungilla on kaavalliset ja kunnallistekniset valmiudet 3 500 asunnon vuosituotannolle. Vuoden alusta on alkanut yhteensä 3 476 asunnon rakentaminen. Alkavien asuntojen määräksi arvioidaan vuoden lopulla 4 100 asuntoa. Valmistuneita asuntoja on 2 935 kpl. Espoon kaupungissa 31.10.2018 mennessä hyväksytyjen asemakaavojen uudesta asumisen kerrosalasta 86 196 k-m² eli 77 % sijoittuu hyvillä saavutettavuusvyöhykkeille I-III.

Edistetään energiasäästö tavoitteita ja ympäristökriteereitä rakentamisessa, alueiden kehittämisessä ja palvelutuotannossa.	Ilmasto-ohjelman päivitys. Toteutukseen etenevät Smart & Clean ratkaisut eri kaupunginosissa. KETS-tavoitteiden toteutuminen.	Tulostavoite toteutuu. Covenant of Mayors -sopimuksen mukainen SECAP-työ on käynnistynyt. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen työryhmä on käynnissä. Covenant of Mayors 2020 ja Global Covenant of Mayors -raportointi on tehty. Ilmastotoimenpideohjelman 2. seuranta on tehty ja raportoidaan Kestävä Espoo -ohjelmassa ja ympäristölautakunnassa marraskuussa. Toimitilahankkeissa huomioidaan energiasäästö tavoitteet ja haetaan erilaisia Smart and Clean -ratkaisuja. Energiakustannukset 1.1.-31.10. olivat 14,242 milj. euroa (budjetti 19,4 milj.euroa). Vertailu: vuoden 2017 budjetti 16,7 milj. euroa. Kaupungin KETS-tavoitteita edistetään mm. Keran ja Finnoon alueen kehittämisessä. Tulostavoite toteutuu.

Talous, henkilöstö ja johtaminen

Päämäärä: Toimimme edelläkävijänä kunnallisten palvelujen, niiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisessa. Osaavana ja uudistuskykyisenä henkilöstönä järjestämme, tuotamme ja kehitämme palveluja sekä niiden laatua, kustannusvaikuttavuutta ja tuottavuutta. Johtaminen, esimiestyö ja työtyytyväisyys kehittyvät ja ovat hyvällä tasolla. Tasapainotamme kaupunkikonsernin talouden ja käänämme velkamäärän laskuun. Nostamme investointien omarahoitusosuuden sataan prosenttiin. Kaupungin organisaatio kehittyi ja vastaa toimintaympäristön muutokseen.

Tulostavoite / tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Seuranta 31.10.
Palvelutuotannon tuottavuus paranee vähintään 1,0 %.	Toimialan merkittävimpien Patu-palvelutuotteiden suoritteiden yksikkökustannusten muutos-%	Toimialan keskeiset mittarit ovat vuositason mittareita. Yleisten alueiden hoito neliöhinta 0,52 €/m² vuositasolla (vuonna 2017: 0,65 euroa/m²). Kaupunkitekniikan keskus on mukana PeToKe -hankkeessa (Perinteisten Toteutusmuotojen Kehittäminen). Asemakaavoituksen kerrosalan kustannus ennustetaan olevan 16,29 euroa/km² (18,93; 2017).

		Välivuokraus (856 kpl) 7 548,32 euroa/sopimus. Kiinteistön hoidon palvelutuotannon kustannukset e/m² ovat pysyneet maltillisina yleisestä kustannustason noususta huolimatta. Kustannukset; siivous 20,2 e/m²/v (20 e/m²/v, 2017) ja kiinteistönhoito 6,9 e/m²/v (6,6 e/m²/v, 2017). Tulostavoite toteutuu.